New York Public Library 470 Fifth Ave.

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXVI M. 34 N. BROOKLYN. N. Y. PENKTADIENIS, 1951 M. RUGPIŪČIO (AUGUST) 24 D. KAINA 10 C.

Šabas

Taika su Japonija
Apie Moa Tse Tungą
Dėl prenumeratos
Tai visų reikalas

JUOZAS TYSLIAVA

Netrukus San Francisco mieste įvyksta konferencija, kur bus pasirašyta taikos sutartis su Japonija.

Ryšium su tuo, Kinijos komunistų radijas grumoja:

"Jeigu Japonija pasirašys tą sutartį, ji faktinai paskelbs karą Sovietų Sąjungai ir Kinijai..."

Kitais žodžiais, Kinijos komunistai žino, kad toje konferencijoje, kurioje paskutinę valandą sutiko dalyvauti ir Sovietų Sąjunga, nežadama keisti iš anksto nustatytos darbotvarkės.

Kai dėl komunistinės Kinijos dalyvavimo, ar nedalyvavimo, tai ji į tą konferenciją net nebuvo pakviesta.

***

Kalbos apie nesantaiką ir trynimąsi tarp Sovietų Sąjungos ir komunistinės Kinijos tebeplinta.

Kur dūmai, ten ir ugnis, — sako sena patarlė.

Moa Tse Tungas, kuris valdo dvigubai daugiau žmonių, negu Stalinas, nėra ir tur būt niekados nebus Maskvos politikos įrankiu.

Kinija yra vienintelė komunistinė valstybė, kurios eks pansija Azijoje neleidžia ramiai miegoti Stalinui.

Moa Tse Tungas, kaip ir Tito, yra savarankus komunistas.

***

A. Matjoška, Vienybės korespondentas Dorchester, Mass., priešingai daugeliui mūsų laikraščių skaitytojų, yra rūpestingas žmogus.

Pavyzdžiui, jis rašo:

"Ilgokai galvojau, kurią sąskaitą reikia sumokėti. Pagaliau atsiminiau, kad vasaros karštyje Vienybei labai reikalingi pinigai, tad ir siunčių..."

Vienybei ir visiems kitiems laikraščiams leisti visada reikalingi pinigai.

Bet mūsų laikraščio bičiulis faktinai norėio pasakyti, kad vasaros karštyje skaitytojai "pamiršta" savo prenumeratą atsiųsti...

***

O tuo tarpu mūsų korespondentas iš Baltimore, Md., P. P. Jaras, mums taip rašo:

"Kiek vėliausiu laiku man teko susitikti Vienybės skaitytojų, visi pageidauja trumpų žinučių ir korespondencijų iš kolonijų. Jie nemėgsta tų ilgų ir jiems nesuprantamų straipsnių."

Tuos ilgus straipsnius, kuriuos rašo naujieji mūsų laikraščių bendradarbiai, iš tikrųjų gana sunku viršininti.

Aš nenorėčiau sutikti su P. P. Jaro nuomone, būtent, kad laikraščiui užtenka "trumpų žinučių ir korespondencijų iš kolonijų".

Bet kad bendradarbiai turėtų pasisakyti trumpiau ir aiškiau, tai faktas.

***

Yra pagrindo bijoti, kad Lietuvos laisvinimo problemos, bent taip, kaip jos dabar nagrinėjamos mūsų spaudoje, gali tapti išimtinai akademinėmis problemomis.

Kitais žodžiais, Lietuvos laisvės reikalai turėtų būti visos mūsų tautos reikalai, visiems, net paprastiems, eiliniams žmonėms, vienodai suprantami.

Kova už Lietuvos nepriklausomybę nėra vienų generolų, bet ir kareivių, kuriems tie generolai vadovauja, reikalas.

Tuo labiau šis reikalas turi būti aiškus Amerikos lietuvių visuomenei, be kurios pagalbos šiandien ir ta kova neįmanoma.

PASIKALBĖJIMAS SU LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFU MINISTERIU STASIU LOZORAIČIU

(Vienybės korespondento Italijoje)

—Kokių žinių Tamsta gali su teikti viešumai apie savo santykius su VLIKu?

Nežiūrint žymių sunkumų, kurių man kyla dėl nuomonių skirtumo su VLIKu tam tikrais klausimas, aš nenustoju ieškojęs būdų išmintingam susitarimui pasiekti ir bendram darbui sutvarkyti. Šį pavasarį aš buvau kreipęsis į kai kuriuos Lietuvos pasiuntinius, siūlydamas sušaukti konferenciją, kurioje dalyvautų VLIKas ir kuri apsvarstytų santykių ir bendradarbiavimo su juo klausimus. Iš pasikeitimo nuomonėmis diplomatų tarpe paaiškėjo, kad principe tokios konferencijos sumanymui pritariama, bet jo įvykdymas laikomas dar peranstyvas ir reikalingas tinkamo bei ilgesnio pasiruošimo.

— Ar Tamstos pasitarimas su VLIKo delegatais birželio mėnesy įvyko minėto sumanymo rėmuose?

Ne, nes paruošiamieji darbai, apie kuriuos minėjau, dar toli gražu nebuvo atlikti. Išviso pasitarimas įvyko netikėtai. Man išvažiavus iš Italijos kitais reikalais, su manim susitiko VLIKo nariai, p. p. Norkaitis ir Karvelis ir pranešė man, kad VLIKas juos pasiuntė tartis su manim dėl savitarpio santykių sutvarkymo. Nors aš nebuvau tam pasiruošęs ir negalėjau taip ūmai susisiekti su savo kolegomis, vis dėlto aš suformuliavau savo pasiūdymus ir juos įteikiau VLIKo nariams.

— Ar galima žinoti kuriuos pasiūlymus Tamsta esi padaręs?

Aš mielai pateikiu juos čia visuomenės žiniai, ypač kad tuo reikalu yra pasirodę tendencingų gandų. Štai mano pasiūlyti susitarimo principai:

a) Lietuvos kostitucija tegali būti pakeista, atstačius Lietuvos valstybės nepriklausomybę.

b) Lietuvos diplomatinė tarnyba ir Lietuvos diplomatijos šefas nėra subordinuoti jokiam veiksniui.

Santykiai bei susisiekimas su svetimomis vyriausybėmis tera diplomatinės tarnybos ir dipl. šefo kompeticijoje.

Vykdomosios tarybos užsienio tarnyba panaikinama. Kitos vykdomosios tarybos tarnybos pavadinamos skyriais.

c) Diplomatinė tarnyba ir diplomatijos šefas, vykdydamas savo uždavinius, ir VLIK, užsiimdamas tarptautinio pobūdžio klausimais, glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje ir su kitomis organizacijomis.

d) VLIKas nėra seimas ir neturi jo funkcijų. Vykdomoji taryba nėra vyriausybė ir neturi jos funkcijų.

s) Kuo plačiausios visuomenės dalyvavimui tautinėje veikloje patikrinti, kasmet šaukiama konferencija, kuri svarto tautos reikalus ir organizacinius klausimus užsienyje.

Konferencijoje dalyvauja VLIKo, PLB, L. Raudonojo Kryžiaus, L. Rezistencijos San tarvės atstovai, Lietuvos Nepirklausomybės Akto signatoriai, diplomatijos šefas ir diplomatiniai atstovai ir asmens, dėl kurių dalyvavimo bus susitarta tarp VLIKo ir diplomatijos šefo.

Šiais metais tokią konferenciją šaukia diplomatijos šefas ir VLIKas ne vėliau, kaip už 3-4 mėnesių.

Be to, pasiūlymuose yra dar vienas punktas, liečiąs nustatymo vieningo bendradarbiatymą vieningo bendradarbiakurioje toks bendradarbiavimas ypač reikalingas.

Tezė dėl konstitucijos yra tiek aiški, kad vargiai būtų reikalo ją čia aiškinti. Negalima keisti konstitucijos užsieny. O be to, tam mes neturime kompetingo valstybės organo. Šis klausimas nėra teoretinis, nes laikas nuo laiko pasireiškia tendencijos konstitucią užmiršti, laikyti ją nesančia.

Kai dėl punkto liečiančio dipl. tarnybą, tai juo tiktai patvirtinama teisinė padėtis, egzistucjanti nuo sovietų įsiveržimo į Lietuvą 1940 metais ir išplaukia iš tos padėties praktiški metodai, būtini diplomatiniam darbui dirbti. Ir šiaip jau tai, kas mano pasiūlyta konstantuoti dipl. tarnybos klausimu, nėra naujiena.

(Nukelta į 5 psl.)

Wilford White, 22, pasirašo sutartį su chicagiečiu George Halas dėl būsimų rungtynių.

RAUDONIEJI VĖL KALTINA SĄJUNGININKUS

Sąjungininkai mano, kad derybos galės būti nutrauktos

Komunistinės delegacijos pirmininkas Nam vėl apkaltino sąjungininkus būk tai pažeidžiusius neitralės srities saugumą. Jis pareiškė, kad praeitą sekmadienį sąjungininkų lėktuvas apšaudęs džipą su balta vėliava ir jį sunaikinęs.

Kai sąjungininkai mėgino šį reikalą išaiškinti, Il Namas aiškinimo ne priėmė. Minėto incidento metu buvęs užmuštas kinų karininkas — sargybos viršininkas. Jo laidotuves komunistai pavertė antiamerikonine demonstracija.

Savo atsakyme admirolas Joy pareiškė:

— Galutiną atsakymą duosiu vėliau, kai bus baigtas šio įvykio tardymas. Bet dabar mano turimomis žiniomis jūsų kaltinimas neturi jokio pagrindo.

Il Namas pareikalavo nubausti visus šio įvykio kaltininkus. Sąjungininkai mano, kad šio incidento tikrieji kaltininkai yra partizanai, nes abieju pusių partizanai yra prie šingi taikos deryboms.

NESUTARIMAI TARP ŠIAUR. KOREJIEČIŲ IR KINIEČIŲ

Demarkacinės linijos klausimui išspręsti komisijos posėdžiai taip pat nedavė jokių rezultatų. Sąjungininkų delegacijos nariai susidarė sau įspūdį, kad tarp kinų ir korėjiečių atsirado nesutarimų. Tuo tarpu, kai kinai gauna instrukcijas iš Pekino, tai korėjiečiai esa veikia pagal aukščiausių komunistinių instituicijų direktyvas (čia turime galvoje Maskvą).

Tarp kitko nurodoma, kad netralioje zonoje laukuose, kur lig šiol dirbdavo tik moterys ir vaikai, atsirado jauni vyrai apsirengę baltais ūkininkų apdarais. Sąjungininkai tai laiko įtartinu reiškiniu.

Sąjungininkų nuomone kinai norėtų kiek galima greičiau pasiekti paliaubų ir jie kur kas mažiau už šiaurės korėjiečius domisi demarkacijos linijos kryptimi. Tarp kitko primenama, kad Il Namas yra Sovietų Sąjungos pilietis.

Dabar vykstančios derybos gali kiekvienu metu nutrūkti. Įsidėmėtina, kad Pekino radijo paskelbė šitokius išvedžiojimus: "Kadangi amerikiečiai atkakliai ir pastoviai atsisako 38 paralelę priimti kaipo demarkacinę liniją, todėl pasitarimai nebuvo vaisingi".

Kovos įvairiose fronto vietose tebevyksta. Kaesongo srityje komunistai gavę naujų atsargų pasistūmėjo priekin ir užėmė dvi aukštumas. Ten, kur sąjungininkai rodė aktingumą, komunistai įvykdė atkaklius priešpuolius ir sustabdė sąjungininkus.

NEPASKELBTOS PALIAUBOS

Generolo Ridgway aplinkoje kalbama, kad Kaesongo derybos neduos laukiamų rezultatų. Tarp kitko generolas Ridgway viename savo raporte esąs pasakęs, kad Korėjos karas gali iškrypti į "nepaskelbtas paliaubas".

Vadinas, sąjungininkų ir komunistinė kariuomenės pasiliktų savo vietose ir pasitenkintų tik nežymiais susirėmimais, vengdami didesnių kovų. Komunistams panašus klausimo išsprendimas turi keletą viliojančių aplinkybių. Jiems, tarp kitko labai svarbu išgelbėti savo prestyžą.

Ridgway įgaliotas derėtis su komunistais, atskirai nuo kitų paliaubų klausimų, dėl pasikeitimo belaisvials. Lig šiol komunistai neparodė noro tuo klausimu kalbėtis.

KIEK SOVIETAI TURI DIVIZIJŲ

Anglijos apsaugos viceministras Wyat paskelbė keletą smulkmenų apie rusų armiją. Pagal jo apskaičiavimą sovietų armija esanti daug stipresnė, negu buvo manyta.

"Šiandien rusų armija susideda iš 215 divizijų," sako Wyat. Prie 175 divizijų, kaip buvo skaičiuojama iki šiai dienai, Wyat aiškina, jog reikia dar priskaityti 40 priešlėktuvinių divizijų. Šiuo metu Sovietų Sąjungoje po ginklu yra sumobilizuota 4 milijonai žmonių. Tarp kitko, satelitai turi tarp 60 ir 70 divizijų. Vienoj rytų Vokietijoje stovi 22 rusų divizijos kurių 18 yra šarvuotos, su 5000 tankų. Sovietų aviacija šiandien turi 18.000 lėktuvų ir jų skaičius vis didinamas.

Wyat paaiškinimas tur būt yra pats tiksliausias, bet dėl to nereikia nerimauti. Šiandien sovietų divizijos yra daug mažesnės už vakariečių. Nežiūrint to, 20 divizijų, kurios šiandien vakarų Europoje sudaro užtvarą prieš raudonąjį potvinį, yra per silpna priedanga.

Lenino mirties diena nešvenčiama

Aukščiausios Tarybos prezidiumo dekretu paskelbta, kad Lenino mirties diena ateityje nebus švenčiama. Lig šiol Sovietų Sąjungoje Lenino mirties diena sausio 22 būdavo labai iškilmingai švenčiama.

— Šios dienos šventimas, — aiškino Maskvos radijo, — ne atitinka įvykio pobūdžiui, ir prieštarauja daugumos darbininkų klasės, profesinių sąjungų nusistatymams, nes nerandama pagrindo šią dieną praleisti nieko neveikiant.

— Vokiečių belaisvis grįžęs iš Sovietų Sąjungos pasakoja, kad dauguma darbininkų nepatenkinti uždarbiais, nes viskas yra perdaug brangu. Ir visi bijo būsimojo karo, kuriam komunistai labai ucliai ruošiasi. Ypatingai visus baugina atominės bombos. Beveik niekas netiki, kad patys sovietai turėtų atominę bombą.

— Komjaunuoliai suvažiavę į kongresą mėgino padaryti demonstraciją Vakarinėse Berlyno zonose. Bet policija juos išvaikė ir tvarką atstatę.

Pekinas įspėja Japoniją

Komunistinė Kinija įspėjo Japoniją, kad taikos sutarties pasirašymas su visom kitom valstybėm be Kinijos ir Sovietų Sąjungos, bus lygus karo paskelbimui toms dviems valstybėms.

Pekino radijo stotis paskelbė išspausdintą komunistiniuose laikraščiuose "Atvirą laišką Japonijai". Minėtame laiške japonų tauta kviečiama sukilti prieš imperialistus ir paimti valdžią į savo rankas. Ten tvirtinama, kad Japonijos ateitis priklauso nuo to, su kuo ji pasirašysianti taikos sutartį. Ši klausima Japonija turinti nuspresti dabar, San Francisco konferencijos išvakarėse. Jeigu nebūsianti pasirašyta taikos sutartis su Sovietais ir Kinija karo buklė su tomis valstybėmis ne būsianti panaikinta. Separatinė taika, kuria ruošiasi pasirašyti dabartinė Japonijos vyriausybė sutvarkysianti santykius tik su kai kuriom valstybėm, bet paversianti priešais kitas valstybes.

Taikos balandis ir Atlanto ežys

Prieš komunistų propagandą su jų "taikos balandžiu" danai sugalvojo Atlanto ežį, kurį kaip ir švelnų balandėlį, nešiojasi prisisegę prie švarko atlapų.

Ežys visad buvo laikomas pačiu taikingiausiu gyvūnėliu. Jis tesišiaušia tik tada, kai būna užpuolamas. Tai esąs geriausias simbolis vakarų demokratijoms, kurios dabar užima anot generolo Eisenhowerio, "ežio poziciją," ginkluojasi tik todėl, kad puolimas iš rusų pusės jau darosi neišvengiamas.

IŠ VISO PASAULIO

— Meksikos pakrantėse siautė didžiulis uraganas, kuris Jamaicoje, Jukante ir kitose vietovėse padarė 250 milijonų dolerių nuostolių. Uragano metu jau žuvo 135 žmonės.

— Pabėgėliai iš rytinės Vokietijos pasakoja, kad komunistai karštligiškai ruošiasi karo veiksmams. Į Rytprūsius esą atsiųsta žymūs karo daliniai ir atgabenta daug ginklų.

— Prieš kiek dienų buvo skelbiama, kad prieš Jugoslavijos diktatorių maršalą Tito padarytas pasikėsinimas. Jugoslavijos oficialės įstaigos tas žinias paneigia ir sako, kad tai Maskvos prasimanymai.

— Į Ispaniją nuvyko Jungtinių Valstybių delegacija, kurios tikslas baigti admirolo Šhermano pradėtą darbą. Jo pradėto bendradarbiavimo su Ispanija derybos žadėjusios duoti gerus vaisius.

— Čang Kai Šeko du atstovai Amerikoje apkaltinti išeikvoję žymesnes sumas pinigų. Jie atšaukiami į Formozą. Jeigu atšauktieji nenorės geruoju grįžti, tai Čang Kaišekas kreipsis į Jungt. Valstybes prašydamas juos išduoti.

— Anglijos profesinių sąjungų visuotinas kongresas nusprendė palaikyti Atlee vyriausybės ginklavimosi programą. Tuo būdu partijos kairysis sparnas, kuriam vadovauja Bevanas, pralaimėjo.

— Jugoslavijos ūkininkai pradėjo aštresnę kovą su Tito režimu. Tito susirūpinęs, kad ūkininkai nerangiai vykdo grūdų rekvizicijas. Yra pavojus, kad miestai pritruks maisto.

— Čekoslovakijos urano kasyklos yra saugomos sovietų kareivių, apsuptos giliu ravu ir spygliuotų vielų tvoromis, per kurias leidžiama aukšto įtempimo elektros srovė.

— Vienas JAV povandeninis laivas aprūpintas atominiais artilerijos pabūklais. Kai kurie plaukiojanti aerodromai taip pat galės kelti atominėmis bombomis krautus lėktuvus.

Varšuvos generolų byla pasibaigė

Pasibaigęs devynių karininku išgarsintas procesas sencasijų neatnešė. Ši syki nei vienas nesušaudytas. Prisipažinę patys ir net išdavę naujus žmones lenkai karininkai buvo nuteisti kaip Anglijos ir Amerikos šnipai.

Iš devynių kaltinamųjų keturi generolai nuteisti kalėjimu lig gyvos galvos, trys pulkininkai po penkioliką metų, vienas dvyliką metų ir ivenas dešimts metų kalėjimo.

GUBBERNATORIUS T. DEWEY GRĮŽO

New Yorko gubernatorius Thomas Dewey septynetą savaičių išbuvęs Tolimuose Rytuose grįžo atgal į Ameriką.

Gubernatorius, kalbėdamas su spaudos atstovais pareiškė, kad Amerika jau artimoje ateityje turi išspręsti nacionalistinės Kinijos paramos klausimą. Tiktai Amerika galinti apsaugoti Malajus, Burmą ir Indokiniją nuo komunistinio pavojaus.

Bet svarbiausia Tolimųjų Rytų problema, tai nacionalinės Kinijos gelbėjimo reikalas. Ir visas Pacifiko rajonas yra kritiškoje padėtyje. Nereikia užmiršti, kad Aliaska yra visiškai arti nuo geriausia ginkluoto agresoriaus.

PREZ. TRUMANAS UŽ KOVĄ SU INFLIACIJA

Prezidentas Trumanas yra nusistates kreiptis į Kongresą ir prašyti pakeisti kovai su inliacija įstatyma. Neseniai priimtus kainu, butu nuomos ir uždarbio kontrolės įstatymus prezidentas laiko nepakankamais. Prezidentas pasiūlė sustiprinti kainų kontrolę.

ANGLIJOS ULTIMATUMAS IRANO VYRIAUSYBEI

Anglijos vyriausybė patiekė Iranui visai naują kompromisinį pasiūlymą sutvarkyti naftos klausimus. Šis naujas pasiūlymas turi ultimatyvį pobūdį. Į šį Anglijos pasiūlymą Irano ministerių kabinetas turi atsakyti per dvidešimts keturias valandas.

Laisvės vėjas

Iš vakarų Vokietijos, netoli Muncheno, akivaizdoje Pennsylvanijos universiteto prezidento Stasseno ir kitų aukštų asmenų, paleisti į orą du tūkstančiai balionų su proklamacijomis komunistų pavergtoms tautoms.

Proklamacijose tarp kitko pasakyta:

— Pūsk laisvės vėjau! Jis atneš naujas viltis. Laisvės draugai kitose šalyse surado naują būdą susisiekti su jumis. Jie žino, kad ir jūs svajojate apie laisvę.

Milijonai laisvų vyrų ir moterų sluncia jungtinius draugiškus sveikinimus su laisvu vėju, kuris pučia iš vakarų į rytus.

— Jūsų išdidus kraštas kenčia kankinamas priespaudoje, kuris stengiasi atskirti jus nuo jūsų draugų laisvame pasaulyje.

Proklamacijoje surašytos visos radijo stotys skirtos kraštams už geležinės uždangos ir nurodytos jų veikimo bangos ir valandos.

Daugiausia oro balionėlių skirta Čekoslovakijai, o taip ir kitiems kraštams Rytų Europoje. Kai kurie balonėliai sprogs aukštumoje ore ir tuo būdu išmėtys proklamacijas plačiai po žemę, o kiti balionėliai nukris žemėn su visu proklamacijų pundu.

Vadinas, vaikiškas žaislas turės sumanytojų įsitikinimu suvaidinti jau rimtą politinės propagandos vaidmenį. Bet vaikiškas žaislas vis tik lieka tas pats vaikiškas žaislas...

Amerikos Lietuvių Savaitė

DAUG KALBAMA, BET NIEKO NEDAROMA

Kodėl nepasinaudoti valstybės išleistu įstatymu?

BROCKTON, MASS. — Sunku suprasti, kodėl taip daug kalbama apie lietuvybės išlaikymą, bet neišnaudojamos tos galimybės, kurios padėtų sudaryti užtvaras prieš jaunimo nutautėjimą. Lietuviškų dalykų dėstymo sustiprinimas parapinėje mokykloje, lietuvių kalbos įvedimas į High School, skautų organizacijos sutvarkymas, tai vis priemonės ligi šiol nėra išnaudotos.

PARAPPIJINĖ MOKYKLA

Parapijinė mokykla laiko save lietuviška, bet joje lietuviški dalykai neįeina į privalomą programą, o dėstomi tik tarp kitko, dėl akių, be jokios sistemos, be jokios programos. Jei visų dalykų parapijinėje mokykloje būtų mokoma taip, kaip mokoma lietuviškų, tai iš jos išeitų analfabetai, nemomokantieji nei skaityti, nei rašyti. Tremtinio kun. A. Klimo įtraukimu į mokyklą lietuviškiems dalykams dėstyti lyg norėta užčiaupti visiems burną ir sudaryti įspūdį, kad lietuviško mokymo ir auklėjimo klausimas pilnai išspręstas. Ištikrųjų taip nėra ir nebus, kol lietuviški dalykai nebus mokykloje padaryti privalomais dalykais, kol nebus nustatyta konkreti jų programa ir sistema, kol šalia išmokymo nebus rūpinimasi įkvėpti vaikuose jiems meilė. Neužtenka tam tikrą dalyką įvesti į mokyklą ir duoti jo dėstymui mokytoją, bet reikia dar žinoti, ko ir kiek tas mokytojas turi išmokyti. kokiame laipsnyje jis privalo įkvėpti to dalyko meilę. Kas nežino, kad tik retas vaikas mokysis, jei jis žinos, kad nepriklausomai nuo jo pažangumo moksle jis vistiek bus pakeltas į aukštesnį skyrių. O taip dabar yra parapijinėje mokykloje. Į mokyklos programą įvesti lietuviški dalykai, paskirtas jų dėstytojas, bet nenustatyta, kiek tų dalykų vaikai turi išmokti, kad galėtų būti pakelti į aukštesnį skyrių. Ir todėl formaliai lietuviškų dalykų parapijinėje mokykloje mokoma, bet faktiškai jų neišmokoma, neįkvepiama vaikuose tiems dalykams reikalingos meilės. Ar tai nėra apgaudinėjimas savęs ir kitų?

Gal šito nenormalumo nesupranta mokyklos lankytojai ar mokyklos vadovybė, bet vaikų tėvai tatai puikiai mato ir negali tylėti. Jie turi reikalauti, kad mokykloje būtu ne tik mokoma, bet ir išmokoma lietuviškų dalykų, įkvepiama jiems vaikuose meilė. Ypač turi tuo susirūpinti tremtiniai, kurių vaikai mokykloje sudaro gana didelį nuošimtį. Ju tylėjimas nepateisinamas. Parapijinė mokvkla yra katalikiška ir lietuviška, tad joje lietuviškų dalykų turi būti išmokoma nemažiau kaip religinių. Lygiai tas pats su meilės įkvėpimu lietuviškiems dalykams. Juk tik katalikybės ir lietuvybės išlaikymui bei sustiprinimui toji mokykla įsteigta ir išlaikoma. Nuo ateinančių mokslo metų tie dalykai turėtų būti tinkamai sutvarkyti. Dabar yra tam reikalingos sąlygos: mokiniai, mokytojai ir tėvų noras. Jei to nebus padaryta, bus įrodymas, kad lietuviškais dalykais rūpinamasi tik dėl formos, bet ne iš esmės. Padejuoti, pasiskųsti neužtenka, o reikia pradėti veikti. Ateity nebus pasiteisinimo, tiems, kurie dabar to nepadarys.

LIETUVIŲ KALBA HIGH SHOOL

Valstybės įstatymai leidžia įvesti į High School lietuvių kalbą, jei to pageidauja 20 mokinių. Tuo atveju valstybės lėšomis samdomas ir apmokamas mokytojas. Tai didelis tautinių reikalų supratimas iš valstybės pusės, bet jis ligi šio neišnaudotas lietuvių, kurie nuolat skundžiasi savo jaunosios kartos nutatautėjimu ir nesidomėjimu tuo, kas lietuviška. Tiesa, šios galimybės neišnaudoja ne tik vietos lietuviai, bet ir kitų šios valstvbės miestų mūsų kalanijose. Tik Worcester šioje srityje sudaro išimtį, nes ten pasinaudota išleistu įstatimu ir High School įvesta lietuvių kalba.

O čia išleistą įstatymą pajungti lietuvybės išlaikymo reikalams yra geresnės sąlygos, negu kitose kolonijose, nes tėra vienintėlė High School, kurią lanko visi lietuvių vaikai. Tuo tarpu kituose miestuose lietuviai yra išsimėtę po įvairias mokyklas, tad jose gal sunkiau surinkti reikalingą mokinių skaičių. Pavyzdžiui, praėjusiais metais pati mokykla paskelbė, kad ją baigė 25 lietuviai. Vadinasi, vien baigiančiųjų būtų pakakę lietuvių kalbos įvedimui, o juk lietuviai buvo ne tik baigiamoje klasėje, bet visose maždaug lygiu nuošimčiu. Todėl tik apsileidimu, nerūpestingumu ar nenoru galima išaiškinti ir pateisinti tai, kad lietuvių kalba nebuvo įvesta.

Dabar dar būtų nevėlu susirūpinti, kad ateinančiais metais lietuviai galėtų mokytis gimtosios kalbos High School. Garbė bus tam, kas pirmas imsis šiuo reikalu iniciatyvos. Tai nesunkus, bet didelės reikšmės darbas. Juo turi susidomėti ne tik tėvai, bet visi lietuviai, kurie sielojasi mūsų jaunosios kartos lietuviškumu. Jei to nebus padaryta, tai susilauks pasmerkimo visi tie lietuviai, o pirmoje eilėje tie, kurių vaikai lanko mokyklą. Juk jau dabar skandalingai skamba: valstybė išleido įstatymą, pagal kurį lietuviams gali būti duotas apmokamas mokytojas, bet lietuviai šia galimybe nesinaudoja, lyg laikydami ją nereikalinga. Išeitų, kad valstybė daugiau lietuviškais reikalais rūpinasi, negu mes patys.

SKAUTAI

Skautų organizacija jaunuomenės auklėjime turi didelę reikšmę. Bet neužtenka skautu pasivadinti, o reikia dirbti. Deja, jau beveik metai, kai apie mūsų skautų veiklą nieko negirdėti. Kalbos sukasi tik apie tai, kad ruošiasi skautų vadovybę apdovanoti atsižymėjimo ženklu. Tikrai tą vadovybę verta atžymėti už... neveiklumą. Jei būtų dirbta taip, kaip pradėta prieš pusantrų metų, tai šiandien turėtume puikų skautų vienetą. O dabar... Liūdna, nei sueigų, nei pasirodymų, tik pažadai, kad pradėsim dirbti. Kas bus, jei reikalai eis taip toliau? Nuostoliai, neapskaičiuojami nuostoliai lietuvybei, už kuriuos bus atsakingi skautų vadai, laiku nepajungę organizacinę formą ir nedavę veikimo krypties tam dideliam jaunimo būriui, kuris šiandien palaidai slankioja gatvėmis ir žavisi vagišių brošiūra. Taisykime, kol nevėlu. Ne metas bus pradėti veikti, kai jau nebus su kuo veikti, kai mūsų jaunimas nueis į svetimas organizacijas ar atšals.

Vėtra

Atviras neatvirumas

LAWRENCE, MASS. — Mes šiandien į visas pasaulio šalis išsiskirstę retas kuris nepergyvename tironijos laikų. Per spaudą ir per susirinkimuose pasakytas jausmingas kalbas esame visokiausiais būdais vienijami tėvynės meilės ryšiais. Ne žodžiais, bet darbais turime pasirodyti, kad esame garbingos Lietuvos vaikai.

Tai kodėl gi, jei kam garbė neatiduodama, tuojau mėginti užkirsti kelią savo patiems tautiečiams pagelbėti? Juk daugeliui šiandien žinoma, kad kai kas tarnauja už skanų duonos kąsnelį. Tačiau nereikėtų būti lengvabūdžiu, bet garbingu ir teisingu Lietuvos sūnumi ar dukra. Atrodo, kad beveik visi Lawrence gyveną tremtiniai yra nezaležninkai. Ar gerbiamasai apgalvojai tvir tai, ką rašei Darbininko 30 nr?

Neprimeskime kitam sąžinės, savosios neiškratę! Lietuva nepriklausomybės laikais nebuvo tirono, kuris būtų terioįes dvasininkiją, tai gi ar verta marginti laikraščio puslapius su **atvirais neatvirumais.**

Ne vienas tas Tamstos prelatas daugiausia visuomenei aukojosi, nors gal būt, lietuviškos bendruomenės dėka, daug kur jam šita garbė teko. Ar tas vištos skridimas per tvorą netenka prisitaikyti kam nors?

Todėl meskim intrigas į šalį, kovokim visi su bendru priešu komunizmu, neardykime saitus tarp mūsų pačių.

Petras Maciukevičius

KAS NAUJO BALTIMORĖJE

Iš kelių šimtų atvykusių tremtinių nevisi yra sėslūs. Vieni jų, atvykę iš tremties ir susiradę šiokį tokį darbelį, stengiasi įsikurti vietoj, perka namus. Reiškia, jie yra patenkinti naujo gyvenimo sąlygomis ir tampa sėsliais. Kiti, nors turi neblogus darbus, vis vien nėra patenkinti ir svajoja vykti kitur laimės ieškoti, tikėdami, kad kitur... "Jaučiai midų geria".

Prieš keletą mėnesių išvyko iš Baltimorės įžymus choro vadas muzikas J. Janušis su šeima ir, be to, P. Jaras su šeima. Jie išvyko į Massachusetts valstybę, kažkur apie Bostoną. Šiomis dienomis išvykstą į Cleveland, Ohio laimės ieškoti Vytautas Pažemėnas, pul. K. Pažemėno sūnus, viena panelė ir p. Dapkus su žmona. Yra ir daugiau išvykusių į kitus miestus, tik jų pavardžių neprisimenu.

Yra ir tokių, kurie sunkią ir vargingą tremties kelionę atlikę ir pasiekę šią, laimės ir demokratijos šalį, jau išsiskyrė iš gyvųjų tarpo. Kai kurie jų paliko skurde savo šeimas. Nemažai yra ir tokių naujakurių kuriems teko ir ligoninėse pagulėti ir savo pašliejusią sveikatą pataisyti. Kai kurie jų persirgo meilės džiaugsmo liga ir grįžo iš ligoninės su kūdikiais ant rankų. Viena, gal nelaimingiausia naujakurė, tai Vienybės skaitytojo Kazio Rakūno žmona, kuri dviejų metų laikotarpyje du kartu buvo ligoninėje ir abu kartu buvo operuota. Po antros sunkios vidurių operacijos jau grįžo iš ligoninės, iš lėto sveiksta ir džiaugiasi, laimingai nugalėjusi sunkią ligą bei grįžus į namus pas savo mylimą vyrą ir sūnų.

Ponus Rakūnus, kurie neseniai nusipirko namelį, tos ligos sunkiai nuvargino. Laimei, Rakūnas kaip geras dailydė turi gerai apmokamą darbą, tai gali šiaip taip suktis.

Vienam naujakuriui nuo konkurento dėl mylimosios — smūgio teko atsigulti į ligoninę. Nors vargšelis ir nukentėjo, bet vis tiek laimėjo — mylimoji teko jam.

P. P. J.

P E L Ė D A šiandien yra įdomiausias satyros ir jumoro žurnalas. PELĖDOJE bendradarbiauja žymios žurnalistų ir rašytojų pajėgos. Žurnalą redaguoja žinomas rašytojas-j u m o r i s t a s **A l b. V a l e n t i n a s.** Leidžia knygynas NEMUNAS. Pelėdos metinė prenumerata 4 dol., pusei metų 2,50, atsk. Nr. 40 ct.

Naujasis P e l ė d o s 4 nr. rašo: Naujosios Amerikos draugystės. Kas link teatro. Bostone šovė, Pittsburghe sprogo. Pasikalbėjimas su gudu. Kybartų aktai. Būk pašlovintas, girtuokli! (Eilės). Maudyklių sezonui prasidėjus. Apie Dainavos ansamblį. Palanga. Aktualijos iš politikos, kultūros, ekonominio gyvenimo ir t.t.

Iliustracijos: DP. seniau ir dabar. Paskutinė kiaulė. Rimtas pasikalbėjimas ir daug kitų iliustracijų.

KNYGYNE gaunami visi naujausi leidiinai ir daug senų knygų, leistų Amerikoje ir Lietuvoje. Užsakymus adresuokite:

LIETUVIŲ KNYGYNAS
NEMUNAS
3143 So. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.
Tel. VIctory 2-3314

SILVER BELL BAKING CO.
(Taip dabar vadinasi Varpo kepykla)
36-40 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

ANTANAS BALČIŪNAS, savininkas

Kepa visokių rūšių duoną, ypač specialistai Europos ruginės duonos, kurios jie kepa keliolika rūšių

Vedybom ir parėm kėksų ekspertai

Taipgi kepa ir parduoda krautuvėms ir pristato į namus ne tik visokią duoną, bet ir Tortus, Kėksus, Pyragus ir Pyragaičius.

SUFFOLK COUNTY FARMERS MKT.

Silver Bell Baking Co., šeštadieniais čia turi savo produktų skyrių, todėl Long Islando lietuviai pasinaudokite tais vertingais produktais. Vieta — Middle Island, L. I. arti Jericho kelio.

Tel. Yaphank 3218 ar 3202.

Varpo kepykla greitu laiku atidarys savo skyrių Hicksville, L. I. Penktadieniais ir antradieniais bus **HICKSVILLE FARMERS MARKETE.** Norintieji užsisakyti Varpo kepyklos duonos ar pyragų, pašaukite aukščiau paduotu telefonu arba parašykite:

SILVER BELL BAKING CO.
Box 44 Middle Island, L. I.

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL.: 3-4696

MIAMI, FLORIDA
SOUTHERN CROSS HOTEL
PAUL USONIS, savininkas
Jūs būsite patenkinti apsistoję šiame savo tautiečio viešbutyje.
KAINOS PRIEINAMOS
642 N. W. 3rd STREET, MIAMI 36, FLORIDA
Ph. 82-9500

STANLEY SHUKIS
Pristato į namus pirmos rūšies medžiagos drabužius: **siutus, paltus ir t.t.**
Priimami užsakymai
Atvksta į namus pamieruot
607 Washington Ave.
Waterbury, Conn.

TAUPYKITE ŠIOJE SPARČIAI AUGANČIOJE BENDROVĖJE
Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association

KUR—kiekvieno taupomi indėliai yra federalinės valdžios agentūros apdrausti iki $10,000.

KUR—vissada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.

KUR—pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama pagal pareikalavimą.

KUR—patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.

TURTAS VIRŠ $6,700,000
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASS'N
JOHN PAKEL, President
6234 S. Western Ave Tel. GRovehill 6-7575

M. J. VERBYLA
Metalinių reikmenų
krautuvė 861 Bank Street
Degtinės krautuvė
Green ir Leonard Sts.
Waterbury, Conn

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

JŪSŲ SVEIKATA PATAISOMA BE VAISTŲ IR OPERACIJŲ

SEKMINGAI PAGYDYTŲ PACIENTŲ PADĖKOS LAIŠKAI

Ivairių rūšių negalavimai, skilvio, inkstų ir kepenų ligos, tulžies, puslės visoki negalavimai, žemas ir aukštas kraujo spaudimas, astma, kvėpavimo sutrikimai, ausų ligos. nervų negalavimai, neuralgija, reumatizmas, judėjimo sunkumai ir kitos ligos.

Buvau kreipęsis į daug gydytojų, bet niekas neįstengė palengvinti mano skausmų ir pagydyti mano nugarkaulio inkstų ir pairusių nervų. Naktimis neužmigdavau o atsikeldavau dar labiau pavargęs. Šiandien esu dėkingas Aukščiausiam ir dr. Miller, nes atgavau sveikatą ir jaučiuosi lyg naujai užgimęs. Todėl visiems patariu kreiptis į dr. Miller, nes tikiu, kad jis ir jiems padės.

George Lizak, New Brunswick, N. J.

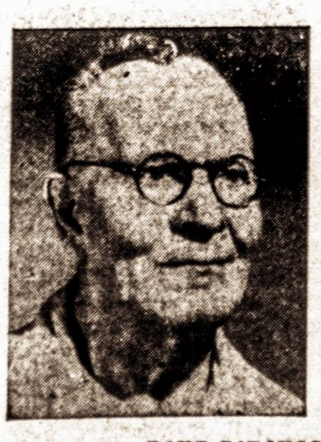

Brangus dr. Miller, pareiga ir dėkingumas verčia mane parašyti Tamstai laišką, nes Tamsta man grąžinai sveikatą ir norą gyventi. Daug metų kentėjau kryžaus skausmus, o mano nugarkaulis buvo perkreiptas, ir sunkiai tepaeidavau, pasiremdamas lazda. "Progreso Italo Americano" laikraštyje skaičiau Tamstos pacientų padėkos laiškus. Pradžioje buvau skeptiškas, be to, man trukdė ilga ir varginanti kelionė. Bet pagaliau pas Tamstą atvykau, nes negalėjau pakelt skausmų.

Dabar jaučiuosi, lyg naujas žmogus. Ne tik pranyko skausmai, bet galiu ir tiesiai vaikčoiti. Todėl visiems patariu, net vyresnio amžiaus žmonėms, kreiptis į dr. Miller.

Joseph Quartullo, New York 51, N. Y.

DAUG PADĖKOS LAIŠKŲ JŪS GALITE MATYT MANO BIURE

DR. J. MILLER, D. C. Ph. C.
PRIEMIMO VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryto iki 7:30 vakare
Tel. MItchell 2-0773

790 BROAD STREET, NEWARK, N. J.
Važiuoti iš New York — Hudson Tube iš Cortlant St. 14th St. ar 34th St. 20-30 min. iki Newarko. Nuo stoties tik 4 blokai.

BEE HIVE RESTAURANT
Wm. A. Aliukonis, Sav.
Alus, pirmos rūšies maistas
Kviečiami svečiai, atvykę iš kitų valstybių.
56 High St., Nashua, N. H.

BOSTON BAKING CO.
J. Tamošauskas
B. Andriušaitis
Lietuviška duona ir pyragaičiai
Pristatoma į namus ir krautuves
8 Ames St., Lowell, Mass.
Tel. 2-6797

DIAMOND CAFE
V. B. Santeckas ir
V. Būkauskas, sav.
Alus, degtinė, vynas
305 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
SO 8-9094

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY

Čia gaunami geriausi baldai, televizijos ir radijo aparatai, siuvamos mašinos, šaldytuvai ir visi kiti namų apyrangai reikalingi dalykai.

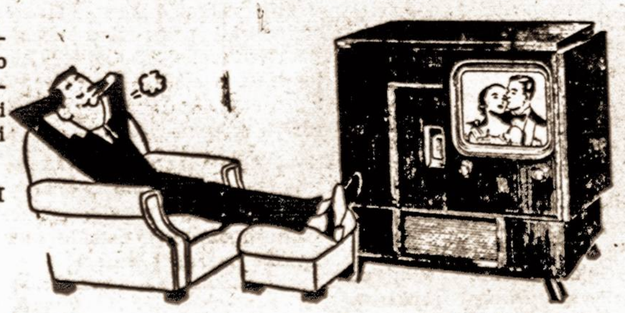

DUODAMA IŠMOKĖJIMUI 15 MĖNESIŲ

JOKIOS GARANTIJOS NEREIKIA

2310 West Roosevelt Road **Phone SEeley 3-4711**
CHICAGO 8, ILLINOIS
Atdara pirmadieniais, ketvirtadieniais iki 9:30 val. vak. Sekmad. nuo 11—4:30 popiet

KAIP LIETUVOJE BUVO GRĄŽINAMOS VAISTINĖS BUVUSIEMS SAVININKAMS

1944 metais, artėjant frontui prie Lietuvos sienos, visiems buvo aiškiai matyti Vokietijos žlugimas. Matė tai ir "rudieji", kad jų "svečiavimosi" dienos baigėsi. Lietuvos Pharmaceutisches Vervaltung Treuhander Erich Hoffig (iš profesijos nefarmacininkas) savo įstaigą valdė kietai ir diktatoriškai. Nemėgo kitų patarimų ir nurodymų, jautėsi savo soste karaliuku. Kas su jo nuomone nesutiko, buvo išmetamas iš įstaigos. Taip buvo išmestas proviz. J. Makauskis ir keletas kitų, kurie bandė jam prieštarauti.

Latvijoj vaistinės buvo jau anksčiau grąžintos savininkams. Paskutinėmis dienomis vaistinės ne tik Latvijoj, bet ir Lietuvoj buvo be vaistų. Siek tiek vaistų turėjo vokiečių vaistinė įsikūrusi Bilskio vaistinėj, netoli Valstybės teatro, kuriame ši vaistinė buvo papildoma medikantais iš uždarytų žydų vaistinių.

Jau 1943 m. rugsėjo 30 d. nutarta grąžinti vaistinės buvusiems savininkams, bet vietos Verwaltung to nutarimo vykdymą vilkino su tikslu dar daugiau iščiulpti markių iš vaistinių. Tai tęsėsi tol, kol vaistinės liko visai tuščios. Tuomet Erich Hoffig, išsirinkęs pagal savo nuožiūrą 20 vaistinių dau giausia Kaune, raštu sušaukė tų "laimingųjų vaistinių" savininkų susirinkimą. Tai įvyko 1944 m. geg. 11 d. Kaune. Čia susirinkusiems iškilmingai įtei kė grąžinimo lakštus, neužmiršdamas pasakyti kiekvienam keletą žodžių ir paspausti ranką.

Išdalinęs lapus, Hoffig tikėjosi, kad jam tuojau pasipils padėkos, o gal kartais kokia dovana, neskubėjo išeiti iš salės. Bet vaistininkai taip ir "ne susiprato" išreikšti padėką. Matydamas tokią nejaukią padėtį, proviz. J. Skinkis (naujas šefas vietoj pašalinto J. Makausko) tarė keletą žodžių bendrais reikalais.

Vaistinės buvo grąžintos kocesijos teisėmis, tai yra iki gyvos galvos ir su maža pastaba — jeigu nenusikalsi... O nusikaltus — vaistinė atimama ir atiduodama kitam. Už tas tuščias sugrąžintas vaistines "laimingieji" savininkai turėjo inešti į valstybės banką vienkartinį įnašą nuo 7 iki 30 tūkstančių markių, atsižvelgiant į apyvartą ir vokiečių nuomonę. Vidutiniai vaistinės įnašas buvo 10-17 tūkstančių markių. Tik pilnai atsilyginus ir gavus iš banko kvitą, galėjai dalyvauti tame iškilmingame akte.

Vaistinės, kurios turėjo einamoj sąskaitoj pakankamą sumą pinigų, atsiskaitė greitai. Ne visos taip lengvai galėjo atsiskaityti. Kitai didesnei savininkų grupei grąžinti vaistinės buvo numatyta tų pačių metų liepos mėn., bet jau buvo nesuspėta. Bet ne visi sumanymai tapo įvykdyti, nes Lietuvą vėl okupavo bolševikai. Pats Erich Hoffig, buvęs Treuhander fur die Pharmaceutische Verwaltung Lietuvoje, pabėgo į Vokietiją ir apsigyveno Berlyne. Čia atsidūręs, jis prisiminė savo laimingas dienas Lietuvoj, kur nieko jam netrūko, kur visi jo klausė ir bijojo. Čia jis buvo mažas pilkas žmogelis. Vis dar neužmiršdamas savo buvusios galybės, jis sumanė paieškoti "durnių" pabėgusių vaistininkų tarpe ir išsiuntinėjo jiems ankietas. Ankietos klausimai buvo tokie:

1. Kiek išbėgęs palikai pinigų vaistinės kasoj? 2. Kiek pinigų buvo einamoj sąskaitoj? 3. Kokiame banke buvo pinigai? 4. Kiek pinigų paėmei su savim bėgdamas į Vokietiją? 5. Nurodyti kiekį ir vaistų par davimus ir t. t. Pasirašė E. Hoffig, bet jau be titulo.

Vaistininkai gavę tokius raštus, atsakė įvairiai. Vieni iš viso nutylėjo, kiti pasakė, kad nieko bendro neturi su E. Hoffigu, o kiti patarė jam pasikalbėti su bolševikais...

A. Mačius

KAS LAIMĖJO KOREJOS KARĄ

AR KINIEŠIAI BUS LAIMĖJĘ

Dar prieš Malikui prabylant, vienas iš retų europiečių diplomatų, užsilikusių Pekine, švedų ministras Hammerstrom, darydamas atsisveikinimo vizitą Mao Tse Tungo vyriausybės pirmininkui, paklausė: "Ekscelencija, ar galėčiau aš perduoti savo vyriausybei ir Jungtinėms Tautoms kokius nors palankius pasiūlymus Korejos konflikto išsprendimo klausimu?".

— Ekscelencija, — atsakė jam Chou En Lai, — ar nerandate, kad šiandien labai puikus oras.

Indijos ambasadorius Pekine ir tuo pačiu laiku, Nehru raginamas, ištisas savaites ieškojo galimybių, kaip privertus kiniečius kalbėti apie taiką, bet į pabaigą įsitikino, kad viskas eina niekais: "Kiniečių laikysena tebėra pilna užsispyrimo prieš paliaubas, nežiūrint iš kur pasiūlymas kiltų".

Bet ore jau buvo pradėję sklysti taikos gandai. Siaurės korejiečių radijas pradėjo kalbėti apie reikalą sušaukti konferenciją, kurioj dalyvautų visos valstybės suinteresuotos užbaigti Korejos karą. Tačiau politikos stebėtojai tada tam neteikė didelės reikšmės, nes žinojo, kad yra toks Pekino mūras į kurį jau anksčiau visi bandymai atsimušdavo.

Bet vieną dieną kiniečiai pakeitė savo laikyseną, kas iki šiam laikui dar nėra pilnai išaiškinta, kodėl jie taip padarė. Nežinoma, ar rusai privertė Kiniją derėtis, ar ji pati to panorėjo. Nežinoma, ar abi didžiosios komunistinės valstybės eina iš vien, ar silpnesnioji priversta nusileisti prieš stipresnę, nuo kurios kariškos paramos priklauso. Vienas dalykas žinomas, kad kiniečiai liepos 1 dieną pasakė — taip.

Bet tas nereiškia, kad kiniečiai, sutikdami derėtis, galvoja taip. Ką kinietis galvoja amžiais pasilieka paslaptimi.

Nežiūrint to, yra aišku, kad Kinija turi rimtų priežasčių galutinai ar laikinai sustabdyti Korejos karą, nes kariškai ji jau yra pralaimėjusi.

Ji yra labiau negu nugalėta: ji parodė savo silpnumą ir atidengė skaudžiausias vietas. Iš keturių žygio armijų, kuriomis Mao Tse Tungas rėmėsi, didžioji dalis jau dalyvavo Korejos kare. Gi kitos armijos yra bevertės ir naujai atvykstantieji į Korėją kiniečiai labai skirtingi kariškame apmokyme nuo tų, kurie dalyvavo pirmuose mūšiuose.

Korejos karas smarkiai atsiliepė į Kinijos ekonomiją ir sukėlė krašto viduje sunkumus. Per didelė rekvizicija kariuomenei visai nualino kraštą, atimdama viską iš valstiečių. Jei pirmomis dienomis valstiečiai rėmė Mao Tse Tugo režimą už tai, kad jis padalino žemes, tai dabar, artėjant badui, kada kariuomenė atima viską, auga nepasitenkinimas ir jis galės išsiplėsti tikrai azijatišku mastu į milžinišką rezistenciją.

Kaip tik dabar atėjo valanda, nežiūrint visų Čiang Kai Šeko klaidų ir silpnų vietų, remti nacionalistus, nes tai geriausias būdas suparaližiuoti Kinijos komunizmą.

Anglosaksų žvalgyba, ištyrinėjusi Kinijos padėtį, priėjo išvados, kad paliaubos Korejoje tikrai yra naudingos Pekinui. Nors sąlygos, kurias dabar stato vakariečiai, yra žymiai nepalankesnės už tas, kurias siūlė žiemą. Kodėl?

Atsakymo reikia ieškoti Mao Tse Tungo doktrinoje ir taktikoje, kuri taip paaiškinama jo knygoje "Revoliucinė strategija": "Liaudies režimui visai nereikšminga, ar karas užtruks vienus metus, ar trisdešimt metų. Dar nereikšmingiau tam režimui, kokius nepasisekimus jis pergyvens, kiek dėl to žūs ir kentės žmonių. Vienas dalykas svarbus yra laimėti karą, net jei viena generacija to negalėtų padaryti, tai nors sekančioji".

Šiandien yra aišku, jog Kinija sutiko derėtis tik po to, kada nesulaukė iš Rusijos kariškos pagalbos. Gi, jei rusai nesutiko Kinijai padėti, tai tik vengdami išplėsti konfliktą, kuriam jie dar nepasiruošę. Dar yra ir kita priežastis, kodėl rusai nepadėjo — jie norėjo, kad Kinijos armija pakeltų didelius nuostolius, kad Kinija neišeitų iš šio karo susiprėjusi, nes tada pasidarytų pavojinga Stalinui.

Tarp Rusijos ir komunistinės Kinijos jau senai vyksta trynimasis. Po japonų kapituliacijos Stalinas vedė derybas su Čiang Kai Šeku, bet ne su Mao Tse Tungu. Sovietų kariuomenė, apleisdama Mandžūriją, miestus perleido nacionalistams, išveždama visus fabrikų įrengimus, kurių tik dalį tesugrąžino komunistams, priversdami brangiai sumokėti auksu ir prekėmis.

Kada Mao Tse Tungas pradėjo karą prieš nacionalistus 1948 metais, jis gavo tik senus ginklus, paimtus iš japonų. Jis perėjo tada Yang-Tse upę, jei tikėti informacijoms, be Stalino pritarimo, nes Politbiuras norėjo, kad Mao Tse Tungas taip greitai neužimtų visos Kinijos ir civilinis karas kuo ilgiau užtruktų.

Kas labiausiai trukdė komunistinės Kinijos įsileidimui į Aišku sovietai.
Jungtinių Tautų organizaciją?

Kilus Korėjos karui, kiniečiai iš karto neįsimaišė, nors Maskva kurstė tai daryti. Bet kada MacArthuras pradėjo trauktis nuo Yalu, Pekinas suklydo manydamas, kad lengvai laimėsias karą be Rusijos pagalbos. Bet padėtis greit pasikeitė. O iš rusų tesulaukė menkos pagalbos.

Ar sovietų aviacija įsikiš? Visi to laukė, o kiniečiai patys pirmieji. Jie stengėsi Š. Korejoje išlaikyti pilnoj tvarkoj visus aerodromus, tikėdamiesi, kad vieną dieną ten nusileis sovietų lėktuvai ir juos išgelbės. Bet rusai, nors turi tūkstančius lėktuvų Sibire, kaip užtvirtino senate gen. Marshallas, nesiskubino į pagalbą.

Taip kaip norėjo Maskva, Kinija nelaimėjo Korėjoje.

Jei Mao Tse Tungas būtų laimėjęs Stalinas turėtų didelių keblumų su tokiu kaimynu, kuris turi du kartus daugiau gyventojų už pačią Rusiją, jis būtų pasidaręs nebesuvaldomas, daug reikalaujantis ir pavojingas konkurentas aziatiškoje politikoje. Jei kiniečiai būtų laimėję prieš baltuosius, jiems būtų lengva po savo vadovybe sujungti visas Azijos tautas, tada, užsikrėtę didybe, visai nebeklausytų Maskvos "ukazų". Mao Tse Tungas nenori būti paprastu Maskos satelitu, bet sąjungininku. Bet jei jis turės pas save namuose sunkumų, tai savaime taps tokiu pat satelitu, kaip ir kiti, priklausomas kiekviename žingsny nuo Maskvos "ukazų".

(Sekančiame numery tilps "Rusai gailisi pradėję karą).

STATYS PAMINKLĄ JUOZUI GABRIUI

Šiomis dienomis Vienybės redakcijoje lankėsi vienas gana žymus mūsų visuomenės veikėjas, kuris prašė tuo tarpu jo pavardės neskelbti. Jis mums, betgi, paliko savo pareiškimą, liečiantį velionio Juozo Gabrio atmintį, kurį prašė paskelbti artimiausiame Vienybės numeryje. Tas pareiškimas, kurį pasirašo "Asmuo iš Šilutės," yra toks:

Rugpiūčio 10 d. Darbininke buvo parašyta, kad velionis Juozas Gabrys turėjęs daug turto Klaipėdoje. Tai ką? Kas čia blogo civiliam žmogui rūpintis turtais? Visai suprantama. Kas tad šiuo atveju reikėtų pasakyti apie tėvelius Petkų ir Lapelį, kurie toje pačioje Klaipėdoje buvo įsigiję turto po 75,000 dolerių vertės? Kam gi tie turtai reikalingi tėveliams, kurie skelbia, kad palaiminti pavargėliai, nes jiems priklauso dangaus karalystė?

Aš manau, kad velionis Juozas Gabrys tikrai gavo dangaus karalystę, nes jam buvo leistina naudotis žemiškais turtais. Maža to. Turėdamas turto, velionis Juozas Gabrys leido ir kitiems juo naudotis. Ne vienas pavargėlis buvo sočiai pavalgidintas prie jo stalo. Tuo tarpu, kiek, tai liečia Klaipėdos tėvelius abejoju ar jie tais nuopelnais galėtų pasigirti.

Viso to liudininkas tebėra gyvas ir gyvena čia pat, Amerikoje. Jis yra pasiryžęs ant velionio Juozo Gabrio kapo pastatyti gražų paminklą. Juozo Gabrio asmenybė neišnyks iš mūsų tarpo. Gabrys nemirė — jis tebėra gyvas mūsų širdyse.

Asmuo iš Šilutės

Nori pagreitinti DP imigracijos tempą

Žiniomis iš Muncheno, DP Komisijos pareigūnai Europoje, ypač Vokietijoje stengiasi pagerinti tremtinių emigracijos į Ameriką tempą. Tuo reikalu neseniai Munchene įvyko specialūs susirinkimai kuriuose dalyvavo ir BALF atstovai.

Ta proga BALF įstaiga Vokietijoje praneša dėl garantijų: "Kai paaiškėjo, kad liepos 31 d. yra paskutinis terminas darbo ir buto sutartimis apsirūpinti, visus sutarčių neturinčius lietuvius laiškais įspėjome kreiptis į NCWC skyrius, prašyti nevardinių garantijų. (Mat, BALF pirmininkas buvo susitaręs su NCWC centru, kad reikalui esant, jie duos nevardines garantijas). NCWC patarnavimu mažai kar reikėjo naudotis, nes BALF Centro aktingu ir sekmingu tarpininkavimu, neturintieji sutarčiu tuojau jas gavo net ir pp kelias.

Džiaugiasi dovanomis

Liepos mėnesio pabaigoje, Vokietijoje, Amerikos zonoje gyvenančioms motinoms buvo padalintos piniginės dovanos, per BALF'ą pasiųstos motinoms sušelpti. Išdalinta per 700 markių. Nors motinos gavo vos 20 markių, bet visos pareiškė didelį dėkingumą Amerikos lietuviams už netikėtas ir reikalingas dovanas ir prašė BALF'o perduoti jų padėkas Amerikos lietuviams.

TĖVŲ DĖMESIUI

LIETUVIŲ KALBOS MOKYKLA

Atidarau Amerikos lietuvių vaikams Lietuvių Kalbos Mokyklą Mokytis Namie. Vaikai bus mokomi lietuviškai skaityti, gramatiškai rašyti, duotos pagrindinės žinios iš Lietuvos istorijos, geografijos ir lietuviškos kultūros. Bus duotas ir abėcėlės kursas, dar nemokantiems skaityti.

Mokiniai gaus paštu mokytojų specialistų paruoštas pamokas ir nurodymus, kaip mokytis. Tėvams bus atsiųstos instrukcijos kaip prižiūrėti, kad vaikas imamą kursą pasisavintų.

Visas atitinkamo skyriaus kursas kaštuos tik $25,—. Užsakymai priimami šiuo adresu:

Dr. A. Šerkšnas, 231 Woodstock Ave., Putnam, Conn.

Reikia atsiųsti šias žinias: vaiko pavardė, vardas, amžius, adresas, kurio skyriaus kurias nori imti. Užsisakyti tuo jau, kad galima būtų išnaudoti jau šie mokslo metai. Pinigų išanksto siųsti nereikia. Kreipkitės informacijų.

Dr. A. Šerkšnas
LKMMN Vedėjas

THE HALF SHELL
P. Janus ir G. Shlakis, Sav.
Įvairiausi gėrimai ir valgiai.
ROUTE 27-A, ISLIP, L. I., N. Y.
Bay Shore 2996.

PHILADELPHIA, PA.
MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras
TRAUN'S
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel.: DEW 513
PHILADELPHIA, PA.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelevingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

Liberty Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
Philadelphia 7, Pa.
235 N. BROAD STREET
(Temporary Address)
New Building Under Construction at 202-204 North Broad Street
Total Assets . . . $9,396,856
General Reserves and Surplus $502,012
CHARLES S. CHELEDEN, President
Current Dividend 2½% Per Annum
Payable June 30 and December 31
Paid Without Interruption Since 1901
SAVINGS ACCOUNTS NOW INSURED UP TO $10,000

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE CAFE
170 Frankford Ave.
PHILADELPHIA, PA.

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

VINCO VIDGINIO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR 1-6627

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

A. MIEŽIS
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS ir BARAS
3759 N. 7th STREET,
PHILADELPHIA, PA.

HOLLYWOOD INN & HALL
ELZBIETA RUDAUSKIENĖ,
Savininkė
Baras ir salės pramogoms
2419 W. 43rd STREET CHICAGO, ILL.
Tel. VIrginia 7-9880

STANDARD FEDERAL SAVINGS
and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividentas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki 10,000
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

NUOSTABI VIETA ATOSTOGOMS
E. Račiūnienės - Rachun
LIETUVIŠKA FARMA
Yra pačioj gražiausioj Catskill kalnų papėdėj. Patogiausios sąlygos maudytis, žuvauti, pailsėti. Gardūs lietuviški valgiai. Prieinamos kainos. Dėl smulkesnių informacijų ir užsakymų rašykite adresu:
MRS. ELIZABETH RACHUN
Platte Clove Road, Tannersville, New York.
Phone: Tannersville 155 J-2

Fasolino Memorials
Fank Fasolino, Sr., Savininkas
Ernest Fasolino, Biznio vedėjas.
GAUNAMI ĮVAIRIAUSIO STILIAUS PAMINKLAI, MAUZOLIEJAI IR STATULOS.
Fasolino Memorial firma, kuri stato paminklus, Calvary, Mt. St. Mary ir visose kitose Long Island kapinėse, lietuviams yra žinoma daugiau, kaip 40 metų.
Darbas atliekamas artistiškai, sąžiningai ir prieinamomis kainomis.
Pasirinkimas neribotas. Tik reikia aplankyti Fasolino Memorials paminklų parodas...
DIRBTUVĖ IR PARODA:
79-12 METROPOLITAN AVE., MIDDLE VILLAGE, L. I.
Paminklų paroda:
66-86 80th STREET, MIDDLE VILLAGE, L. I.
CENTRALINIS OFISAS:
66-56 80th STREET, MIDDLE VILLAGE, L. I.
FASOLINO MEMORIALS
(PRIES PAT ŠVENTO JONO KAPŲ VARTUS)
DAvenport 6-1282

VIENYBĖ

An American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukstis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions $4.00 per year, Canada $4.50, Elsewhere $5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

PENKIOS MINUTĖS PRIEŠ DVYLIKTĄ

Mes norime pasveikinti dr. A. Šerkšną, patyrusį pedagogą, buvusį Amerikos savaitraščio redaktorių, kuris šią vasarą buvo įsteigęs vaikų stovyklą, o dabar, štai steigia "Amerikos lietuvių vaikams lietuvių kalbos mokyklą namie". (Skaityk pranešimą 3-me pusl.).

Tenka prisipažinti, kad lietuviškumo, ypač lietuvių kalbos mokymo reikalai Amerikoje yra atsidūrę tragiškoje būklėje. Nors gyvename šalyje, kur nevaržoma mokytis savo gimtosios kalbos, savo kultūros, bet šiuo atveju, deja, mūsų padėtis tur būt yra dar liūdnesnė, negu Lietuvoje. Sovietų okupuotoje Lietuvoje pradžios mokyklose, gimnazijose ir universetuose dar tebedėstoma lietuvių kalba, bet čia, Amerikoje, net mūsų pačių ikurtųjų parapijų mokyklose lietuvių kalbos dėstymas jau baigiama išgyvendinti. O ką jau bekalbėti apie tokį įvykį, kaip pavyzdžiui, pernai Clevelande, kur net paties lietuvių klebono įsakymu buvo apstumdyti žmonės, reikalavę savo vaikus mokyti lietuvių kalbos?...

Mes, Amerikos lietuviai, esame gana turtingi žmonės. Turime daug pramonės ir verslo įstaigų, turime tūkstančius saliūnų (ne salonų) turime salių ir net parkų pramogoms ruošti. Bet visos tos įmonės bei įstaigos yra suaugusiųjų malonumui, jų žaidimams. Kur gi įstaigos mūsų mažiesiems auklėti? Kur mūsų vaikų darželiai, mokyklos, kursai, stovyklos? Kodėl mes, turėdami savo žaidimo vietas, savo žaislus, pamirštame, kad mūsų mažiesiems taip pat reiklingi žaislai? Pasistatę tiek salių ir saliūnų, mes einame ten žaisti, bet savo vaikus paliekame gatvėse...

Ar mes, net prie stikliuko kalbėdami apie savo tautos ateitį, jos laisvę bent kada atsimename, kad mūsų tautos ateitis slypi mūsų pačių prieauglyje?

KALBOS APIE LIETUVOS LAISVĘ

bus vėju pagrįstos, jeigu mes nesirūpinsime išspręsti pagrindinių tautos reikalų. Lietuvos valstybės nepriklausomybė nebūtų atkovota, jeigu savo laiku mūsų seneliai nebūtų užsispyrę išlaikyti gyvą gimtąją kalbą.

Kaip žinoma, pirmosios kovos už mūsų tautos laisvę buvo laimėtos ne su kardu, bet plunksna rankoje. Tik spaudos laisvę laimėję, mes galėjome ruoštis kovai už politinę laisvę. Kaip vėliau, atgavę valstybės nepriklausomybę, mes elgėmės, kaip mes ja naudojomės, gerai ar blogai, tai jau kitas klausimas. Bet faktas yra faktu, kad valstybė mums buvo tik priemonė, kuria mes naudojamės, tebesiekdami aukštesnio laipsnio kultūroje, ūkyje, politikoje ir t. t. Ir, ką gali žinoti, kas su mumis būtų atsitikę, jeigu, pavyzdžiui, mes nebūtume laimėję kovos už teisę būti tuo, kuo esame ir, svarbiausia, kuo norime būti — lietuviais ne tik kūnu, bet ir dvasia?

Okupavę Lietuvą, panaikinę jos nepriklausomybę, sovietai anaiptol neatmetė lietuvių kalbos, kaip priemonės savo propagandai skleisti. Tuo tarpu mes, Amerikos lietuviai, kurie čia dieną dieną ir naktį kalbame apie tos nepriklausomybės atsteigimą, sąmoningai apleidžiame tai, dėl ko mūsų seneliai nebijojo net mirti.

Tiesa, valstybei reikalingi trys dalykai: kalba, kraujas ir žemė. Bet nereikia pamiršti vienos labai svarbios gamtos taisyklės: žmogus, netekęs kurios nors savo kūno dalies, paprastai, sustiprėja kitais organais. Taigi ir mūsų, esančių laisvėje, rezistencija turi būti dvigubai sustiprinta.

KALBANT APIE REZISTENCIJĄ

pakartotinai reikia atsiminti, kad ne viena politine kova tauta laimi savo laisvę. Kaip jau sakyta, ačiū mūsų seneliams, kurie besąlyginiai mylėjo savo gimtąją kalbą, mūsų jaunoji karta su ginklu rankoje galėjo stoti į kovą ir ją laimėti.

Kaip ten bebūtų, bet lietuviškumui išlaikyti, mes čia turime turėti savo stiprią spaudą, organizacijas ir mokyklas. Spauda, nors ir sunkiai verčiasi, vis dėlto verčiasi. Organizacijos taip pat dar laikosi, nors jų mirusius narius ir nespėja papildyti jaunieji. Bet mokyklos, svarbiausia, lietuvių kalbos mokyklos, kur glūdi mūsų spaudos ir organizacijų išlaikymo paslaptis, yra tragiškoje būklėje.

Nereikia pamiršti, kad spaudai ir draugijoms tebus užtikrinta ateitis tik tuo atveju, kai mes tinkamai auklėsime jauną ją kartą. Tik įkvėpdami mūsų vaikams lietuviškumo, lietuvių kalbos meilę, mes galime tikėtis naujų skaitytojų laikraščiams, naujų narių draugijoms, naujų veikėjų visuomenei. Priešingu atveju, nesirūpindami mokykliniu jaunimu, mūsų tautos ateitimi, mes kertame tą šaką, ant kurios sėdime.

Kiekviena kalba — kultūros laidas. Mokslo atžvilgiu, mūsų kalba turi ypatingą vietą. Bet, štai, kokia ironija: tuo metu, kai mes savo kalbą, pucoelėtą tūkstančius metų, išmetame pro langus vienos kartos laikotarpyje, tai mokslininkai — filologai, eidami pro šalį, rankioja jos žodžius ir, lyg galvosukį, aiškina universitetų katedrose...

Ar nuostabu, kad mes taip uoliai sveikiname kiekvieną žmogų, kuris gerai suprasdamas didžiąją mūsų tautos tragediją, paskutinę valandą, ne, penkiomis minutėmis prieš dvyliktą, mėgina gelbėti tai, kas dar galima išgelbėti?

Rezistencija ir įtūžimas

(Tęsinys)

3. Neįrašydami vardo, bet labai aiškiai Tėviškės Žiburiai ministerį S. Lozoraitį vadina "buvusiu diplomatu", "pretenduojančiu monopoliniu teisių kalbėti krašto vardu".. Joks faktas nėra parodęs, kad min. Lozoraitis pretenduotų kalbėti krašto vardu, jei iš viso T. Ž. redaktoriui suprantama tų žodžių reikšmė. Min. Lozoraitis kalbėjo ir kalba tuo vardu bei titulu, kurį jis turi: — Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefas užsienyje. Kiek praktika parodė, kitokių titulų jis niekam nekiša, duodamas suprasti, kad apie visa tai pasisakys išsilaisvinusi tauta demokratiniu rinkimu būdu. Kad ministeris Lozoraitis yra "buvęs diplomatas", apie tai ligšiol kalbėdavo tik sovietinės Lietuvos ofiziozas Tėvynės Balsas, ir prie tos nuomonės dabar prisijungė A. Šapokos laikraštis., Aišku, jog reikia sutikti kad gali būti visokių nuomonių, galima jas kritikuoti ar tik užregistruoti. Keista tik tai, kad pas tą "buvusį diplomatą" pernai rudenį į Romą važiavo tartis net trijų asmenų VLIKo delegacija, kurios sudėtyje buvo du įtakingi Šapokos grupės nariai. Jie labai norėjo pasiekti susitarimo bendradarbiauti, šiek tiek susitarė, nors principiniais klausimais dar nesusikalbėjo. Ar tai Šapokai jau yra priežastis Diplomatijos šefą pavadinti "buvusiu diplomatu," nors kiti Lietuvos pasiuntiniai bei konsularinis korpusas jį tokiu šefu visuomet pripažino ir pripažįsta? Dar keisčiau, kad Lietuvos Diplomatijos šefo patvarkymus, kiek jų buvo, pripažįsta tos svetimos valstybės, kurios de jure nepripažįsta Lietuvos aneksijos ir tebepripažįsta Lietuvos Respublikos pasiuntenybes.

LRS sluoksniuose patirtas nekvestiniuojamas nusistatymas bendradarbiauti su Lietuvos suverenumo atstovais užsienyje, juos moraliai remti ir skatinti mūsų visuomenę juos palaikyti bei su jų nurodymais skaitytis. Jei už tokį nusistatymą kitas "valstybinis" organas, ar tai būtų Elta ar VLIK, ar kas kitas pradėtų bartis ir tai laikytų "nepageidaujamu mūsų jėgų skaldymu," tai tektų labai pakraipyti galvą, kas yra valstybingumas ir už kokius tikslus visuomenė raginama kovoti bei aukoti.

BALANOS ŠVIESOJE

Yra ir daugiau įdomių pasisakymų Tėviškės Žiburiuose, kuriuos verta visuomenei paaiškinti.

Niekas negali užginti laikraščiui įrodinėti, kad jokios rezistencinės organizacijos mums daugiau nebereikia, kad viskas yra tvarkoj, kad "vadovaujantį organą mes turime," kad "jokio kito nereikia ir joks kitas neįmanomas" ir jei kas pagal savo "ambicijas" kitaip galvoja, tai "šiuo darbymečio įkarščiu pradeda destruktyvias machinacijas," kurias tenka tik apgailestauti...

Tėviškės Žiburiai nepagalvoja, kad gal tenka taip pat apgailestauti ir jų redaktoriaus nepamatuotą įkarštį, nelaimingus atsiliepimus apie "buvusį" diplomatą ar begėdiškai absurdiškus ir plikus tvirtinimus apie destruktyvias machinacijas. Kas dirba rezistencinį darbą ar kas buvo pakviestas kokiam atsakingam uždaviniui vadovauti, tas tuojau įsitikino, kad yra retos, brangios ir be galo reikalingos visos ryžtingesnės pajėgos ir kad nei vienos jų negalima šmeižti, nes nežinia, kuri kartais atneša didesnį patarnavimą laisvės kovai ar pateikia svarbesnių informacijų mūsų diplomatijai apie tikrąją padėtį okupuotoje Tėvynėje. Jeigu turi kokį pasitikėjimą, tegu Šapoka, prieš tokiomis temomis rašydamas, kreipiasi informacijų pas savo politinį tėvą ar pas Diplomatijos šefą (nors, anot jo, ir tik buvusį diplomatą...) ir jis gal sužinos, kad švaistydamasis "destruktyvių machinacijų" žodžiais kalba daugiau, negu niekus...

Kiekvienas to oficiozinio straipsnio sakinys yra tokio pat pobūdžio ir vertės. Lukštenti jų naivumą, tvirtinimų plikumą bei tezių absurdiškumą būtų gal beprasmiškas laiko gaišinimas ir rimto skaitytojo vargintimas. Kaip pavyzdį, nebent vertėtų pacituoti tik porą teigimų:

"Mes vieną kartą turime aiškiai pasakyti, kad VLIKui, kaip mūsų rezistencijos vadovaujamam ir darbo apkrautui reikia darbininkų. Ir visai nesvarbu, kokią, grupę jie atstovautų"... Kam kalbėti tokius niekus, kada kiekvienas eilinis pilietis, bet kur iškakęs iš Vokietijos, seniai žino, kad kaip tik svarbu būdavo ir tebėra, kas kokiai grupei priklauso, kad, saugok Dieve, tik nepasikeistų atstovaujamų jėgų svoriai ir grupinių pusiausvyrų santykiai. Juk tai viena svarbiausių, pvz., Mažosios Lietuvos atstovo neįsileidimo priežasčių.

Savotiškas tvirtinimas ir tas, kad mūsų rezistencijos vadovaujamam aparatui reikia darbininkų. Yra skirtumas, ar tas aparatas yra vadovaujamas mūsų rezistencijos, ar tai yra vadovaujantis rezistencinio darbo aparatas... Jei rezistencija tikrai vadovauja tam aparatui, tai taip baisiai neturėtų jėgų trūkti. Bet jei rezistencijai esąs vadovaujantis politinis aparatas, jei jis žiūri, kokiai politinei grupei priklauso rezistentas ir kad "simpatizuoja," tai tada jėgų gali ir trūkti, nes daugelis rezistentų tų momentų nestato savo pirmuoju uždaviniu ir yra susirūpinę ne tiek, kas jiems malonėja ar peršasi iš aukštybių vadovauti, bet daugiausia tuo, kad pats darbas būtų padarytas,nes pačio sunkiausio ir rizikingiausio darbo kaip tik nedaro aukščiausi vadovai ar tai dėl amžiaus, ar dėl būdo, ar kitokių kliūčių.

Praktika rodo (ir rezistencijos archyvuose tam yra apsčiai rašytų dokumentų), kad rezistencijos vyrai visuomet siekė glaudžiai bendradarbiauti su politiniais vadovaujančiais asmenimis bei jų jungtiniais organais, padėti jiems, sustiprinti jų padėtį ir reikšmę, duoti jiem daugiau specialių politinės ir propagandinės kovos ginklų ir tt. Bet kakurie lyderiai tą bendro darbo pasiūlymą atmesdavo, ir jų tarpe kaip tik smarkiai buvo Šapokos bendraminčiai. Rezistencijos archyvuose yra užfiksuotų atsitikimų, kai pasikalbėjimuose dėl glaudaus bendradarbiavimo su vienu politiniu lyderiu, šis pagaliau pareiškė: "Aš jūsų darbą labai vertinu. Puiku, stokite į mano partiją, ir mes tada daug padarysime"... Jo noras žmogiškai suprantamas, bet gal jis nebuvo visai prie širdies tiems iš rezistentų, kurie jautėsi dirbą visų partijų Lietuvos išlaisvinimui, "visų partijų" Tėvynės rezistentų — kovotojų pagalbai. Tačiau jeigu tokią formalistinę nuolaidą jie ir būtų sutikę padaryti, negalėjo jų patraukti kaikurių grupių lyderių visai įžulus apkaltinimas, net viešai per spaudintus lapelius skleidžiamas, kad jie nenori nieko bendro turėti su... falsifikatoriais, ir, be to, jie nemano, kad "užsienių ministerijos kurjeris, atvykęs į užsienį, gali vaidinti užsienių reikalų ministerį"... Taigi, būta labai savotiškų galvojimų ir senyvos, labai normalios, ne rezistencinės psichologijos. Visų tų praeities šešėlių nereikėtų nei kelti, bet, deja, juos kelia Šapokos laikraštis, ir kada nors reikia tai paaiškinti.

Kitas pavyzdys, čia pat Tėviškės Žiburiuose parašyta:

"Kelerių metų VLIKo veikla rodo, kad jo darbe daugiausia aktyvumo parodė ir daugiausia nuveikė dažnai atstovai tų grupių, kurias visuomenėje kartais ir su balana nelengvai atrastum"... Laikraštis čia nurodo, kad jie buvo savo vietoj ir padarė daugiau už vadinamų stambiųjų grupių atstovus. Su tuo galima sutikti, ir tas labai malonu, kad kartą net save stambiausia tautine grupe ar bloku belaikantis spaudos organas taip riteriškai pasisako. Deja, pasisakymas ne visai laimingas, jei jį ir galėtume laikyti pakankamai mandagiu... Jis ne visai simpatiškoj šviesoj perstato stambiąsias grupes, kas nederėtų ir net būtų neteisinga. O antra, jis labai kerta ir aiškiai žemina VLIKo prestižą, be reikalo pila vandenį ant VLIKo priešininkų malūno (jei tokių yra, o Elta ne sykį tvirtino, kad tokių yra ir ne tik prezidento Gabrio asmenyje...).

(Bus daugiau)

***

1950 metų gyventojų surašymo metu Rytinėje Vokietijoje iš viso buvo 17,600,000 žmonių, tame tarpe 7,850,000 vyrų ir 9,750,000 moterų. O 1949 metų pradžioje ten gyveno 18,000,00 žmonių.

Vakarinėje Vokietijoje manoma, kad šio žmonių dingimo yra šiokios priežastys: 1) ten mažiau gimimų, 2) daugiau miršta ir 3) gyventojai arba ištremiami į Sibirą arba pabėga į Vakarų Europą.

***

— NYT skelbia kad sabotažiniai veiksmai Sovietų sateliniuose kraštuose vis didėja. Tai rodo vis stiprėjantį rezistencijos aktyvumą.

VADOVAUJANČIŲ VEIKSNIŲ TEMOMIS

HENRIKAS ŽEMELIS

Per 2-jus Draugo num. M. Simaitis labai piktai aprašė VLIKo ir min. Lozoraičio santykius ir paskutiniojo tarimas autoritetines pretenzijas į tautos vadus". Galima spręsti, kad tai buvo išreikšta oficiali krikščioniškos srovės nuomonė, nes kartojami tie patys seni argumentai: apšmeižti kitus ir pasidaryti sau tinkamas išvadas.

Toks vienšališkas įvykių nušvietimas gali daug ką suklaidinti, juo labiau, kada yra nežinomi priešingos pasitarimų pusės nuomonė, kuri, reikia tikėtis, būs taip pat viešumai paskelbta.

Tačiau pikti M. S. str. privertė dar kartą grįžti prie Lietuvos vadavimo reikalų, nepretenduojant jokiai suinteresuotai pusei.

VIENI Į KAIRĘ, KITI — Į DEŠINĘ...

Kodėl Lietuvos vadavimo reikalais, beveik nuo pat okupacijų pradžios, vyksta nepabaigiami ginčai? — gali paklausti kiekvienas, kuris šiek tiek atidžiau seka mūsų politinę veiklą. Ir kodėl šiuose ginčuose, lyg porą paskui porą, sustatomi vieni į kairę, kiti — į dešinę ir jiems į atlapus būtinai prisegiamos vizitinės kartelės su tokiais skirtingais užrašais: vieni — nuolatiniai kritikai, vieningo darbo griovėjai, negatyvinės veiklos rėmėjai, fašistai, avantiūristai ir kitokie niekadėjai, o kiti — laisvės kovotojai, idealistai ir tikrieji rezistentai. Tik jie dirba, kovoja ir aukojasi, o kiti visą laiką trukdo ir griauna.

Iš toliau sekant tą ginčų eigą, niekad neteko pastebėti pasmerktųjų pusėje nors vieną krikščioniškos srovės žmogų, darbą ar veiksmą, lygiai kaip išrinktųjų pusėje nė su žiburiu nesurastume pasmerktųjų.

Toks vienšališkas nusistatymas Lietuvos vadavimo reikalais, beabejo, ir pasidarė pagrindine priežastimi tos painiavos, tų nepabaigiamų ginčų, kuriuos pradedant visuomet užverda kova dėl nenušauto mėškos kailio.

Niekas perdaug nesijaudintų, jei tie ginčai, toji kritika tarnautų teisybei surasti ir neaiškumams pašalinti, nes, anot prancūzų patarlės, kur susiduria priešingos nuomonės — visuomet iškyla teisybė. Čia ne tik ieškoma teisybės, bet falsifikuojant faktus ir darant sau palankias išvadas, stengiamasi iš teisybės padaryti melą. O kai atsiranda tokių, kurie nori atstatyti padėtį ir melui grąžinti pirmykštę prasmę — teisybę, pasipila visiems žinomi puolimai. Ir taip ratas sukasi toliau ir sąvokų maišatyje retam bepavyksta susiorientuoti.

KAS DAVĖ PAGRINDO...?

Kas davė pagrindo tiems ginčams nuolat kartotis? Ar tie nuolatiniai kritikai, ar pats VLIKas ir jo vietomis netinkama veikla? Pirma, VLIKo darbo procedūra visą laiką dirigavo dirgsnius tiems, kurie iš VLIKo laukė pozityvių ir konkrečių darbų. Jis gi, nepaslaptis, daug brangaus laiko aukojo ginčams dėl partinių ambicijų, partinės aritmetikos, tos ar kitos grupės atstovavimo, konstitucijos keitimo, visokių blokų, pozicijų ir opozicijų sudarymo ir kitų ne pirmos reikšmės klausimų, nukreipdagrindin. uždaviniui: aktyvus politinės akcijos išvystymas dėl Lietuvos laisvės ir propagandos sustiprinimas. VLIKo procedūrinio darbo iliustracijai man prisimena vienas, kad ir nelabai charekteringas, pavyzdys.

Vienas mūsų žurnalistas norėjo išleisti anglų kalba vertingą propagandinį leidinį apie Lietuvą ir bolševikų okupacijas. Jis buvo patiektas VLIK. Po 2-3 metų svarstymo, šis leidinys taip ir neišvydo dienos šviesos, kol pagaliau atsirado leidykla ir jį išleido.

Iš kitos pusės, jei VLIKas griežtai laikytusi 1944 m. vasario 16 d. deklaracijos, tai lai-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Laikas ir Mes

Kazys S. Karpius

PREZ. TRUMANO ALGA

Iki Trumano prezidentavimo, JAV prezidentams metinė alga buvo $75,000 su įvairiais priedais. Trumanui alga pakelta iki $100,000. Be to prezidentas dar gauna išlaidoms $50,000, keliavimams $40,000. $315,600 Baltųjų Rūmų tarnautojams apmokėti, su priedais jų išlaidoms. $500,000 algoms prezidento ir jo rūmų slaptajai sargybai ir $647,00 viešajai policijai, kuri prižiūri Baltuosius Rūmus.

Einant kiek praeitin, 1925 metais prezidento Coolidge metinis išlaikymas kaštavo tik $398,000. 1930 m. prez. Hoover apsiėjo su $442,300. Prezidentas Roosevelt, kuris daugiausia išleido vienais metais tai — $1,000,000.

ŽYDAI SKILO SUVAŽIAVIME

Prieš savaitę laiko Jeruzalyje, Palestinoje, prasidėjo pasaulinis zionistų suvažiavimas. Izraelio žydai zionistai boikotavo pasaulinio zionistų kongreso rinkimus, ir kongrese įvyko skilimas dėl įsileidimo Izraelio delegatų. Amerikos zionistai delegatai iš kongreso išėjo net į kitą salę savo posėdžiams laikyti, pasikviesdami tuos delegatus, kurių kitos delegacijos nesutiko į kongresą priimti. Amerikiečius vadovauja rabinas dr. A. H. Silver iš Clevelando.

APIE LIETUVOS KRIKŠTĄ

Lietuvių katalikų vadai nori nustatyti Lietuvos krikšto datą, ir todėl jie plačiai diskutuoja DLK Mindaugo apsikrikštijimą, (1251 metais) kaip tikrą Lietuvos krikšto datą.

Mano manymu, Lietuvos krikštą reikėtų laikyti nuo Vytauto-Jogailos liet. krikštijimo, ir šio krikšto data paduodama kai kuriuose raštuose, būtent, 1387 m. rugp. 30 d.

Mindaugo laikais apie krikčionybę supratimas buvo menkas, ir tai iš neigiamos pusės, nes lietuviai visai neturėjo santykių su Vakarų Europa. Jis krikštijosi, kaip istorikai sako, laviruodamas tarp pavojų, išvengimui jį apgulusių naminių ir svetimų priešų, norėdamas išgelbėti savo poziciją ir savo kuriamą valstybę, kam laikas, matyt, dar nebuvo prinokęs, nes jo valstybė buvo draskoma ir Lietuva buvo rimtai suvienyta tik Gedimino laikais.

Mindaugas apie krikščionybę mažai ką galvojo. Tai rodo jo staigus atsimetimas ir pasmerkimas krikšto ir tų, kurie krikštijosi, kai tik jis nepasiekė reikiamų rezultatų.

Jo krikštas paėjo ne iš jo Lietuvos sujungimo į vieną valstybę, bet iš noro išsisukti viduje ir lauke jį puolančių priešų, ir išeities ieškojo taip pat nusilenkdamas vienam iš pačių pikčiausių savo priešų ordinui.

MINDAUGO NELAIMĖS

Mindaugo giminaičiai jį taip suspaudė iš visų pusių sąjungomis su Livonijos ordinu, su Voluinės kunigaikštija, su žemaičiais, su jotvingiais , kad jam pasirodė išeitis iš to tik manevras su ordinu, kuris ir pats buvo sąjungoje prieš Mindaugą. Ordino vadai, kurie klastomis, jau be karų, stengėsi lietuvių žemes pasigrobti, sutiko su Mindaugu taikytis tik tada, kai Lietuvos valdovas priims krikštą, bet tas krikštas pasirodė tik ordino tolimesnė pastanga lietuvius pavergti, o ne apkrikštyti.

Su Mindaugu apsikrikštijo palyginamai nedidelis skaičius jo dvarjškių, bet toli gražu nebuvo krikštijama liaudis.

Taip buvus, menka būtų garbingai ir narsiai lietuvių tautai įžanga į krikščionybę, nors gal to būtų ir turėję pakakti, jeigu nebūtų buvę kito, visuotinio, rimto lietuvių tautos krikšto pačių lietuvių apsisprendimu.

Kaip istorija nusako, visos Mindaugo nuolaidos krikščionybei, net iki Romos, kuri per du metu vos pajėgė pravesti Mindaugo vainikavimą Lietuvos karalium, nerodo, kad iš klastingų ordino vadų pusės buvo nuoširdus noras matyti Lietuvą apkrikštytą.

Tai rodo ir paties Mindaugo greitas atsisakymas krikšto ir krikščionių įteiktos jam karališkos karūnos. Jeigu Mindaugas nematė reikalo su krikščionybe sieti Lietuvos likimo, tai kokia prasmė mums dabar, kad ir paviršutiniai numanantiems, kokiais tikslais tas krikštas buvo priimtas, teikti jam svarbos?

VYTAUTO KRIKŠTAS

Nors Vytautas krikštijosi, kaip ir Mindaugas, pas kryžiuočius, tokių pat įvykių dėlei, kai Jogaila sudarė Vytauto valdymui pavojų, bet kai tik jis su Jogaila susitaikė, vėl atsisakė krikšto. Bet tais laikais lietuvių tauta krikštui jau buvo kaip ir pribrendus, nes ir Jogaila jau vedė derytikslu, jau ne prievarta. Istoririja sako, kad Jogaila, nors tarėsi su kryžiuočiais dėl Lietuvos krikšto, bet vis delsė. Taigi, jeigu prieita prie Lietuvos krikšto, po jo susitaikymo su Vytautu, tai galima prileisti, kad tik Vytautui sutikus, Lietuva pradėta krikštyti. Ir tik tas krikštas Lietuvoje liko visiems laikams.

Kaip Šapokos istorijoje (p. 110) sakoma, "Jogaila, Vytautas ir visa jaunesnėji karta suprato krikšto reikalą. Buvo aišku, kad sunku bus ilgiau išlikti neprisidėjus prie krikščioniškos Europos kultūros," ir tą kultūrą, vakarų Europą ir krikščionybę Vytautas jau labai gerai pažinojo.

Vytauto ir Jogailos Lietuvos krikštijimas turi svarbos dar ir tuo atžvilgiu, kad toliau jau jie nemaišė nei savo politikos, nei santykių su kryžiuočiais su Lietuvos krikštu. Kai reikėjo ir atėjo laikas, 1410 m. prie Žalgirio Vytautas krikščionis supliekė ir visas jų dviejų šimtų metų klastas Lietuvą pavergti, nepaisant, ar ji bus pagoniška ar krikščioniška, pabaigė, net patį ordiną sutriuškino tiek, kad jis daugiau kaip kariška galybė, negalėjo atsigriebti.

AMERIKOS PRAEITIES BRUOŽAI

HAMILTONAS IR JEFFERSONAS – RESPUBLIKOS VADAI

Nebuvo lengva sukurti patį vyriausybės aparatą. Kongresas pirmoje eilėje sudarė Valstybės Departamentą (užsienių reikalų ministeriją) ir valstybės iždinę (finansų ministeriją). Washingtonas paskyrė pirmuoju Valstybės Sekretorium Thomą Jeffersoną, o Aleksandras Hamiltonas buvo paskirtas pirmuoju iždo sekretorium. Kaip žinia Aleksandras Hamiltonas Nepriklausomybės karo metu buvo artimiausias Washingtono padėjėjas.

Netrukus buvo organizuoti ir teismai su aukščiausiuoju teismu priešakyje. Pirmosios vyriausybės sudėtyje dar buvo karo reikalų sekretorius ir vyriausias prokuroras.

Washingtonas savo senu papratimu bet kurį sprendimą padarydavo tik pasitaręs su žmonėmis, kuriems jis pasitiki. Tad pirmasis vyriausybės kabinetas pradėjo veikti nuo Washingtono prezidentavimo pradžios, nors formaliai pirmoji vyriausybės sudėtis patvirtinta tik žymiai vėliau.

HAMILTONAS IR JEFFERSONAS

Amerikos revoliucija iškėlė du didelius vyrus pagarsėjusius visame pasaulyje —Washingtoną ir Frankliną, o jaunoji respublika pirmoje eilėje išgarsino du naujus didelius politikus ir didelius patriotus — vardai taip pat žinomi visame kulturingame pasaulyje. Jie abu įėjo į Amerikos istoriją ne tik dėl savo išimtinų gabumų, bet ir todėl, kad jie atstovavo dvi priešingas naujosios Amerikos jėgas. Tuo tarpu, kai Hamiltonas buvo linkęs į glaudesnę federaciją ir norėjo stipresnės centralinės vyriausybės, Jeffersonas palaikydavo platesnę ir laisvesnę demokratiją.

Svarbiausias Hamiltono veiklos pažymis buvo — jo meilė produktingai kūrybai, organizuotumui ir tvarkai. Hamiltonas 1775-89 m. matė krašte daug netvarkos ir pakrikimo. Tie atsiminimai privertė jį eiti tarnauti šaliai, kuri tik pradėjo savarankius žingsnius. Jis parodo daug drąsos ir pasireiškė, kaip tvirtas politikas. Jis darė aiškius sprendimus ten, kur kiti abejojo ir nebuvo linkę rizikuoti.

Jaunos valstybės finansų sutvarkyme Hamiltonas daug nuveikė. Vyriausybei buvo reikalingi kreditai pramonei plėsti, prekybai su užsieniu sutvirtinti ir kitiems vyriausybės veiksmams. Hamiltonas rūpinosi, kad visi vyriausybės veiksmai rastų žmonių pritarimą.

Jauna valstybė per Nepriklausomybės karą ir savo gyvavimo pradžioje buvo įsigijusi skolų. Dėl tos skolos buvo kilę ginčai. Kai kurie tų laikų politikai buvo linkę jei ne visai nuo tos skolos atsisakyti, tai bent išmokėti tik tam tikrą jos dalį. Hamiltonas pasirūpino, kad ne tik būtų visa skola išmokėta, bet kad būtų ir prisiimtos tos skolos, kurias padarė kolonijos prieš nepriklausomybės paskelbimą.

Hamiltonas išdirbo Jungtinių Valstybių banko planą ir suorganizavo monetų kalimo darbą.

Hamiltonas pravedė protekcinius muito tarifus, tuo būdu stengdamasis padėti vietos pramonei sustiprėti. Jo finansiniai žygiai labai greit davė apčiuopiamų rezultatų.. Federalinės vyriausybės kreditas buvo tvirtas, kaip tuo metu išreiškė vienas politikų — "lyg uola," o pati vyriausybė turėjo pakankamai kreditų ir galėjo be sunkumų pravesti savo sumanymus.

Hamiltono palanki prekybai ir pramonei finansinė politika trumpu laiku sudarė ištisą falangą biznio žmonių, kurie ir patys krašto gyvenime įgavo didelį svorį ir tuo pat metu stipriai palaikė federalinę vyriausybę ir jos darbus. Pamažu visi gyventojų sluoksniai įsitikino, kaip svarbu turėti stiprią centralinę vyriausybę.

Thomas Jeffersonas buvo daugiau idėjų žmogus. bet ne veiksmo. Jeigu Hamiltono būdas buvo konstruktyvaus polinkio, tai Jeffersono talentas buvo greičiau filosofinio pobūdžio. Jeffersonui — politiniam galvotojui, tais laikais nebuvo lygaus.

Politiniais klausimais Jeffersonas dažnai susikirsdavo su Hamiltonu. Budamas Jungtinių Valstybių atstovu Prancūzijoje Jeffersonas jau suprato kokios didelės reikšmės turi šalies gyvenime stipri centralinė vyriausybė. Bet grįžęs namo jis vis tik nenorėjo, kad federalinė vyriausybė perdaug sustiprėtų.

Jo manymu tuo atveju centralinė vyriausybė galėtų pradėti spausti ir išnaudoti respublikos piliečius. Būdamas demokratas, jis kovojo dėl žmonių lygybės, jis kovojo dėl laisvės prieš Anglijos vyriausybę, prieš bažnyčios kontrolę, prieš žemvaldžius — aristokratus, prieš nelygybę, kurią pagimdo iš vienos pusės turtai, iš kitos varginga darbininko būklė.

Didysis Hamiltono tikslas buvo — stipri šalies organizacija, o Jeffersono tikslas suteikti žmonėms kiek galima daugiau laisvių. Ir šios abi įtakos buvo reikalingos naujai susikūrusioms Jungtinėms Valstybėms. Respublikai buvo reikalinga kiek galint stipresnė centralinė vyriausybė, o taip pat jos piliečiai troško laisvės, kurios vardan buvo sukelta Amerikos revoliucija. Tie du didieji Amerikos politikai buvo nepaprastai naudingi kraštui. Jie papildė vienas kitą, jie susikirsdami politinėje veiklloje surasdavo tikrą kelią, kuriuo turėjo eiti jauna respublika.

KAIP ATSIRADO DEMOKRATŲ IR REPPUBLIKONŲ PARTIJOS

Minėtų politikų nesutarimai ypatingai paaštrėjo po to, kai Jeffersonas buvo paskirtas Valstybės Sekretorium. Tai paskatino padaryti svarbų konstitucijos pritaikymą gyvenime.

Turėdamas galvoje stiprios centralinės vyriausybės šalininkus, Hamiltonas padarė pasiūlymą įsteigti nacionalinį banką. Jeffersonas, kalbėdamas visų tų vardu, kurie laikė, jog federalinės vyriausybės teisės yra priešingos atskirų valstybių teisėms, minėtąjį projektą paneigė. Jis aiškino, kad konstitucija tiksliai nusako federalinės vyriausybės funkcijas, o visa kita palieka atskiroms valstybėms.

Nei vienas konstitucijos straipsnis, esą, neįgalioja federalinę vyriausybę steigti bankus.

Hamiltonas atkirto, jog visus federalinei vyriausybei skirtus darbus popieriuje surašyti esą neįmanoma, nes tektų suminėti nepaprastai daug smulkmenų.

Hamiltonas patarė remtis bendrais konstitucijos paragrafais, o šiuo atveju nurodė į konstitucijos nuostatą: Kongresas turi teisės leisti įstatymus, kurie bus reikalingi ir padės federalinei vyriausybei vykdyti pavestas jai pareigas.

Konstitucija įpareigoja federalinę vyriausybę nustatyti ir rinkti mokesčius mokėti skolas. Nacionalinis bankas tikrai padės sekmingai atlikti minėtas pareigas. Todėl vyriausybė, remdamosi bendrais konstitucijos nuostatais ir turi teisę steigti nacionalinį banką.

Pats prezidentas Washingtonas ir kongresas šį Hamiltono pasiūlymą priėmė ir sudarė precendentą, kuriuo pasinaudodamas kongresas galėjo ir ateityje daryti sprendimus įvairiais klausimais, kurie formaliai nebuvo pavesti centralinei vyriausybei.

Vokietijoje dar yra apie 9,000 lietuvių

BALF įstaigos Vokietijoje surinktomis žiniomis, 1951 m. rugpiūčio mėn. 1 d. Vakarų Vokietijoje, visose trijose zonose buvo 8,484 lietuviai tremtiniai, iš jų daugiau kai pusė tikisi emigruoti, daugiausia į Jungtines Amerikos Valstybes ir Kanadą. Iš tų pačių duomenų matyti, kad Vokietijoje gyventi pasiliks virš 4,000 lietuvių, daugiausia nedarbingi ligoniai (671), vaikai iki 16 metų (970), seneliai virš 65 m. amžiaus (373) ir bedarbiai (462) ir apie 1,788 darbingi, bet dėl įvairių priežasčių negalinčių emigruoti.

Š. m. liepos mėn. BALF įstaiga Vokietijoje tremtiniams išdalino sekančius daiktus: 22,366 svarus maisto produktų, 7,445 drabužių ir avalinės, 13020 štukų cigarečių ir 3,131.-80 markių smulkiomis pašalpomis moksleiviams ir kitiems. Sunkiai sergantiems ligoniams, daugiausia džiovininkams, buvo padalinti po vieną CARE maisto paketą.

Pagerbė Dzierzynski

Lenkų komunistų partija su didelėm iškilmėm paminėjo vieną savo mirusį narį, kuris visą savo gyvenimą pašventė Rusijos revoliucijai, tai Feliksą Dzierzynskį, garsųjį Čekos vadą, kuris šimtais tūkstančių žmonių numarino vien dėl to, kad jie buvo priešingi bolševizmui. Dzierzynski buvo lenkų kilmės ir priklausęs, kaip skelbia Varšuva, Lenkijos ir Lietuvos socialdemokratų partijai...

Trybuna Ludu ta proga rašo:

"Mes turime išmokti neapkęsti tautos priešus taip, kaip juos neapkentė Dzierzynski".

VADOVAUJANČIŲ VEIKSNIŲ TEMOMIS

(Atkelta iš 4 psl.)

bai daug nesusipratimų atkristų ir šiandien gal nereiktų vėl iš naujo kalbėti apie laisvinimo veiksnių apjungimą bendram darbui. Gi krikščioniškoji srovė, vieton siekti minimoj deklaracijoj užakcentuotos "kuo plačiausios visuomenės konsolidacijos" (7 str.), visą laiką siekė dominacijos VLIKe.

Jei jiems nepavykdavo pasiekti sau palankų sprendimą paprasta balsų dauguma, tai jie prikeldavo iš numirusių visokias buvusias ir nebuvusias partijas ir jas pareikalaudavo įsileisti VLIKan. Tas "papildymas" vyko tol, kol krikščioniškoji srovė galėdavo pravesti visus jai palankius sprendimus. Užtat nenuostabu, kai šį krikščioniškos srovės dominavimo norą kiti laikydavo taip pat totalistiniais siekimais.

Nors 1944 m. vasario 16 d. deklaracijoj buvo aiškiai pabrėžta, kad VLIKas vadovausis 1938 m. konstitucija, bet vėliau pradėta rimtai svarstyti konstitucijos keitimo klausimas. Aš manau, jog nereikia būti perdaug juridiškai išprūsusiam, idant suprasti, kad konstitucijos keitimo klausimas, kol mūsų kraštas yra okupuotas, nepriklauso nei VLIKui, nei kitiems politiniams ar visuomeniniams sambūriams, o vis dėlto, kaip M. S. rašo, kad Berno konferencijoj, apie kurios eigą ir nutarimus viešuma buvo mažiausiai painformuota, buvo nutarta remtis 1922 m. konstitucijos dvasia (m. pabr.).

Ar tarp žodžių: "vadovautis konstitucija" ir "remtis konstitucijos dvasia" yra skirtumas — tesprendžia juristai, bet man atrodo, jog toji "dvasia" buvo reikalinga tam, kad įsteigti dar vieną organą Vykd. Tarybą ir kad galima būtų mūsų laisvinimo institucijas įsivaizduoti taip, kaip vienos spaudos konferencijos metu Vokietijoj, VLIKo p-kas prel. M. Krupavičius aiškino, girdi, VLIKas tai yra seimas, kurio pirmininkas kartu eina ir respublikos prezidento pareigas, o Vykd. Taryba yra ministerių kabinetas...

Jei šis pakeitimas nė kiek nesuprastino ir nepagreitino Lietuvos vadavimo reikalo, tai lygiai taip pat 1938 m. konstitucija, kurios pagrindu buvo paskelbta 1944 m. vasario 16 d. VLIKo deklaracija, nebuvo jokia kliūtimi vykdyti VLIKo nutarimams.

Gal priešingai, atsirado bereikalingi ginčai ir sudarytas pretekstas nepripažinti mūsų konstitucinių organų — diplomatinių atstovų, kurie buvo akredituoti ir savo veikloje vadovaujasi kaip tik ta pačia 1938 m. konstitucija.

Kam patiems juridiškai kom plikuoti bylą, jei kiti to klausimo nekelia?

LAZDA TURI DU GALUS

M. S. toliau tvirtina, kad min. Lozoraitis siekią vadistinių užmačių ir kad diplomatinio šefo titului nėra jokio juridinio pagrindo. Apie "tautos vadą" ir totalistinius polinkius galima būtų kalbėti tada, prileiskim tokį atvejį, jei Lietuvai atgavus laisvę, min. Lozoraitis įvykdytų perversmą ir pasiskelbtų diktatorium. Dabar tokį išradimą pirmą kartą padarė ne "lozoraitininkai", bet Draugo skilityse M. S.

Galime turėti atskirą nuomonę apie "Kybartų aktų" vietą mūsų laisvinimo akcijoj, galime kalbėti apie jų panaudojimą ir suderinimą, bet netikslu tvirtinti, jog jie neturi juridinio pagrindo vien todėl, jog sudaryti remiantis 1938 m. konstitucijos 71 ir 97 str., tos pačios konstitucijos, kurią ir 1944 m. vasario 16 d. VLIKo deklaracija pripažino esant galioje. Kur logika?

Jei jie nepatinka — tai visai kitas klausimas ir tada nereikia ieškoti juridinių priekabių.

1940 m. birželio 1 d. Lietuvos vyriausybė patvarkė, jog okupacijos atveju, min. Lozoraitis skirtas visos diplomatijos šefu, o velionis dr. Šaulys — pavaduotoju. Šio patvarkymo sumanymas išėjo iš pačių diplomatų, o ne iš prez. Smetonos ar min. Lozoraičio pusės.

Ar tas patvarkymas turi juridinį pagrindą — klausimas platus, bet jei norime ieškoti juridinių priekabių, tai jų galima lygiai tiek pat rasti ir kitur, kad ir toj pačioj VLIKo veiklos raidoj. Pav. partijų ir kovos organizacijų atstovavimas VLIKe. Jei VLIKas yra vyr. krašto rezistencijos politiniu organu, tai jis mažiausiai turi atstovauti tą politinę ir rezistencinę diferencijos dvasią, kuri dabar vyrauja krašte.

Ar kas nors tiki, kad krašte ir dabar veikia tos pačios politinės partijos ir kovos organizacijos, kurios atstovaujamos VLIKe ir kurių atstovavimas vis dar papildomas. Visi gerai žinome, kad kovos organizacijos jau nuo seniau susijungusios į BDPS ir atskirai pav. L. Laisvės Kovotojų Sąjunga, Vienybės Sąjudis, Lietuvių Frontas ir kt., neveikia nors jų vardu daromi pareiškimai ir esama VLIKe atstovų. Ar tuo atsitikimu kuri nors teisininkų ekspertyza rastų daug juridinio pagrindo? Tas pats pasakytina ir apie konstitucijos keitimo klausimą. Kuris gudrus orakulas surastų tam precendentui kokį nors juridinį pagrindą?

Tie klausimai buvo paliesti ne tam, kad iš jų padaryti panašias išvadas, kaip M. S. padarė, bet norėta atkreipti visų "juridinio pagrindo" šalininkų dėmesį, kad tas kelias yra labai senas, visiems nusibodęs ir slidus ir svarbiausia, jis nepasitarnauja tiems tikslams, kuriuos M. S. tarėsi siekiąs. Taip pat nepadės nei ultimatumai: arba tarkitės, kaip mes norime, arba eikite po velnių..., nes mūsų visuomenė yra pakankamai informuota ir mokanti atskirti pigią partinę demagogiją nuo nuoširdžių Lietuvos laisvinimo pastangų.

KAIP AVANTIŪRISTAI TAMPA DIDVYRIAIS

Toliau M. S. savo kulminacinį pykti išlieja tokiu tvirtinimu: "Kai VLIKas, visų Lietuvos pasiuntinių ir ALTo padedamas, nuolat siuntė įvairius memorendumus... Lozoraičio skatinami šalininkai, daugiausia fašistinės ir avantiūristinės nuotaikų žmonės, mėgino sugriauti VLIKą, neva sukurdami VLAKą ir BDPS delegatūrą". Tai yra klasiškas partinės demagogijos pavyzdys.

Ryšį su kraštu, BDPS delegatūros atsiradimas ir VLAK taip pat turi savo istoriją ir senus ginčus, dėl kurių nemažai Vokietijoj buvo išlieta rašalo. Dėl suprantamų priežasčių, mes negalime chronologine tvarka nupasakoti tuos nelaimingus ryšius su kraštu. Sąmoningai pabrėžiu — nelaimingus, nes šioje garbingiausioje mūsų rezistencinės kovos dalyje yra tokių tamsių dėmių, jog jas savo laiku paskelbus viešumai, tikrai reikėtų nė vienam dabartiniam teisėjui iš gėdos rausti.

Ryšiai su kraštu atsirado ne šiandien ir ne vakar ir ne nuo tada, kai buvo pasiektas 1948 m. liepos 7-9 d. laikinis susitarimas, atnaujinant VLIKui krašto įgaliojimus, lyg tuo duodant suprasti, kad VLIKas iki šiol veikė be jokio ryšio su kraštu. Jie buvo, bet, deja, VLIKas jų nepripažino. Tuomet buvo oficialiai aiškinta tais pačiais M. S. žodžiais: avantiūristų darbas. Gi atmintinas prasiveržimo į vakarus aprašymas Mintyje (žiur.: Mintis 1948 m. Nr. 41-49) buvo laikomas eilinių fantazijos padarinių.

Ir po to staigsu lūžis. Pats VLIKo pirmininkas ir visa krišcioniškosios srovės spauda pradėjo garbinti BDPS, dėti partizanų nuotraukas ir aprašymus. Kodėl taip staiga "avantiūristai" virto didvyriais? Galima paaiškinti labai trumpai. Todėl, kad populiariu partinių terminų tariant, tarp jų atsirado "mūsų žmogus."

Bet nežiūrint to viso, ir toliau buvo skleidžiami gandai ir net daromi vieši pareiškimai apie tariamą VLAKo ir BDPS delegatūros nelegalią veiklą, todėl krašto atstovai buvo priversti viešai pareiškimu tai užginčyti. Tame pareiškime tarp kitko buvo aiškiai pažymėta: "... kad VLAKo ir BDPS vardu daryti žygiai ir veikla užsienyje buvo teisėti." (Mūsų Kelias, 1948 m. 42 n.).

***

Kaip paskaitai panašius str., kuriuos neseniai rašė Drauge M. S. ir įsigilini į tuos nesunkiai prieinamus užkulisius, pamažu pradeda aiškėti ir tų kalbų tikslai, kurias sako oficialūs ateitininkų vadai. Per vieną ateitininkų šventę, minint 40 m. jubiliejų, dr. Damušis tarp kitko pasakė, jog ateitininkija vadovavo ir vadovauja Lietuvos laisvės kovoms. Tik ateitininkai buvo pirmieji savanoriai, pirmieji partizanai, pirmieji rezistentai ir tik jie dabar kovoja partizanų eilėse pavergtoje Lietuvoje...

Gražu ir miela, kad jie kovoja, bet kad jiems kada nors lietuvių tauta suteiktų kovos monopolį — neteko girdėti.

Nors tai pigi ir banali priemonė, bet visuomet tokius "kovotojus" norisi kviesti prie santarūmo ir neišeidinėjimo tikrų laisvės kovotojų pavergtame krašte.

PASIKALBĖJIMAS SU LOZORAIČIU LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFU

(Atkelta iš 1 psl.)

Jau 1947 metų konferencijoj a. a. ministeris J. Šaulys buvo pareiškęs pasiuntinių nusistatymą tuo reikalu. Diplomatinė tarnyba, t. y. diplomatinės ir konsuliarinės atstovybės yra valdžios įstaigos ir todėl negali būti subordinuotos ne valdžios organui. Visa tai, žinoma, nė kiek negali kliūdyti dipl. tarnybai bendradarbiauti su VLIKu. Jeigu siekiama tinkamo ir našaus bendradarbiavimo, o ne kokių nors ambicijų patenkinimo, tai nėra jokio reikalo, kad atstovybės būtų subordinuotos VLIKui ar kuriam jo organui, ir gautų iš jų pavedimus,—pakanka, kad dipl. tarnyba ir VLIKas būtų nuolatiniame kontakte, keistųsi žiniomis, nuomonėmis ir patarimais, kartu svarstytų sumanymus dėl veiksmų, darytinų bendrai ar kiekvieno savo veiklos srity. Šitokia tvarka pilnai garantuotų mūsų veiklos užsieny vieningumą ir kartu apsaugotų mus nuo netikslingo paralelizmo užsienio reikalų srity. Tokiam bendradarbiavimui vykdyti aš esu pasiūlęs periodiniai susitikti su VLIKu.

Lietuvos egzilinės vyriausybės sudarymas būtų šiuo tarpu Lietuvos interesams nenaudingas. Pirmiausia, dabartinėmis aplinkybėmis ji neturėtų šansų gauti didžiųjų valstybių pripažinimą. Todėl nesunku pristatyti kokių didelių komplikacijų kiltų mūsų atstovybėms, jeigu egzilinė vyriausybė būtų paskelbta ir svetimų vyriausybių, prie kurių atstovybės veikia, nepripažinta. O juk atstovybės yra mums išimtinos svarbos elementas, nes jos tarptautiniai pripažintos. Deja, kaikurie mūsų politikai vyriausybės klausimą gerokai užtemdo, skelbdami kad tarp VLIKo ir vykdomosios tatybos iš vienos pusės ir egzilinės vyriausybės iš kitos skirtumo nėsą, kad juos reikią traktuoti kaip vyriausybę, kad vyriausybės paskelbimas būtų VLIKui tiktai vienos kepurės pakeitimas kita ir t. t. Toks žongliavimas kepurėmis arba tiksliau sakant, kepure ir — vyriausybės — cilinderiu nėra nei naudingas, nei reikalingas. Todėl mano pasiūlymu tarpe yra vienas, turįs tikslu išaiškinti tos tariamosios vyriausybės klausimą tokiu būdu, koks yra diktuojamas dabartinių aplinkybių ir tikrovės.

O kaip tik šių dienų tikrovė reikalauja iš mūsų daug realizmo ir šalto galvojimo. Pasisekimas politikos ar diplomatijos srity priklauso nuo darbo ir tarptautinės padėties, o ne nuo skambių titulų. Pirmojo pasaulinio karo metu čekoslovakų kariuomenė buvo Vakarų valstybių pripažinta sąjungine kariuomene, bet Masarykas tesivadino tautinio komiteto pirmininku.

Galop, mano pasiūlymas šaukti kasmet plačią konferenciją tautos reikalams užsieny svarstyti — siekia įnešti į mūsų viešąjį gyvenimą daugiau demokratinių pradų ir metodų.

— Ar Tamstai žinoma nuomonė, kurią VLIKo teisių komisija yra pareiškusi dėl diplomatijos šefo pareigų?

Taip, aš esu sužinojęs apie ją iš privačių šaltinių. Be to, girdžiu, kad ji, dėja, paskelbta Amerikoj.

Prieš kurį laiką VLIKas pavedė savo teisių komisijai pareišti nuomonę dėl diplomatijos šefo pareigų teisėtumo. Komisija pasisakė, kad kadangi tokia šefo institucija Lietuvos įstatymų nenumatyta, tai Lietuvos užsienio reikalų ministerio telegrama, kuria man buvo pavesta tas pareigas eiti, esanti niekinga, jokios teisinės reikšmės neturinti. VLIKas šią komisijos nuomonę apsvarstė ir nutarė priimti dėmesin.

Dėl to tenka pastebėti pirmiausia, jog kiekvienas pilietis ar organizacija turi teisę nagrinėti savo vyriausybės aktų teisėtumą ir juos kritikuoti. Tačiau tokia kritika, net jei ji pagrista, kritikuojamo akto galios nepanaikina. Panakinti ją tegali pati vyriausybė ar atatinkamas teismas arba parlamentas. O VLIKo ir jo komisijos nusistatymas, be to, dar ir nėra pagrįstas.

Savo telegrama N. 288 iš 1940 m. birželio mėn. 1 dienos mūsų užsiehlo reikalų ministeris pranešė visiems pasiuntiniams, kad jeigu Lietuva bus sovietų okupuota, man pavedama būti Lietuvos diplomatijos, likusios užsieny, šefu, o min. dr. J. Šauliui — šefo pavaduotoju. Abu mes tą vyriausybės pavedimą priėmėm ir sovietams užpuolus Lietuvą jis įgijo galios. Vykdydamas jį, aš tuoj pradėjau susisiekti su pasiuntiniais, birželio mėn. 28 dieną turėjau pasitarimą su dr. Šauliu, liepos mėn. 4 dieną — su min. Škirpa ir t. t. Kai dėl argumento, kad Lietuvos įstatymai nenumato diplomatijos šefo pareigų, tai mūsų įstatymai nenumatė tai pat ir bolševikų okupacijos ir nepaprastos padėties, kuri jos pasekmėje susidarė. Tačiau modernioji — tiek vidaus, tiek tarptautinės — teisės doktrina, ypač susidariusi po pirmojo pasaulinio karo, pripažįsta dėsnį, kuriuo einant nepaprastoj, pavojaus padėty (angliškai — emergency) vyriausybė gali griebtis visų reikalingų priemonių valstybės interesams apsaugoti. Štai porą pavyzdžių to dėsnio taikymo. Latvių vyriausybė prieš sovietų įsiveržimą į Latviją taip pat paskyrė diplomatijos šefą. Ir negirdėti, kad pas latvius kas nors tai ginčytų. Hitleriui užpuolus Daniją, danų pasiuntinys Washingtone H. Kauffman nutraukė ryšius su savo vyriausybe, palikusia krašte, ir atsisakė klausyti jos įsakymų, ir vis dėlto ėjo toliau savo pareigas ir net pasirašė Danijos vardu Jungtinių Tautų deklaraciją. Tokio atsitikimo Danijos teisėje nebuvo numatyta, bet tai buvo kaip tik aktas valstybės interesams aprūpinti nepaprastoj padėty ir todėl — teisėtas. Galop, užsienio reikalų ministerijos departamentų ar šiaip įstaigų arba valdininkų kompeticija ir net pareigų pavadinimas mus (kaip ir daugely kitų valstybių) nebuvo nustatyti įstatymais, bet tvarkomi ministerio ar vyriausybės nutarimais.

Taigi, bandymas panaudoti prieš diplomatijos šefo instituciją formalius argumentus neturi pagrindo nei teisės doktrinoj, nei praktikoj. Šia proga konstantuotina, kad užsienio reikalų ministerio telegrama jau 11 metų yra galioje. Nuo ja suteikto man pavedimo aš niekados nebuvau atsisakęs ir neturiu teisės atsisakyti. Aš negaliu paslėpti, kad būdamas priverstas kalbėti šituo klausimu, darau tai su keistu najaukiu jausmu. Priimdamas 1940 metų man duotąjį pavedimą, aš spėjau, kad galiu turėti dėl jo sunkumų, prileidau, kad dėl jo gal man reikės aiškintis įvairiom svetimom kalbom. Bet kad man reikės lietuvių kalba ginti tą ministerio telegramą nuo niekingumo priekaišto, kad toks priekaištas bus daromas po 11 metų iš mūsų pačių pusės, — toks eventualumas man tada, veržiantis bolševikams į Lietuvą, nebuvo atėjęs galvon.

— Kuri bus tolesnė Tamstos pasitarimų su VLIKu tvarka?

Mano buvo sutarta su p. p. Norkaičiu ir Karveliu, kad sekantis pasitarimas įvyks rugpiūčio mėn. 10 dieną. Kartu mūsų buvo nustatyta, kad jeigu kuriam mūsų ta diena vėliau pasirodys netinkama, tai bus susitarta dėl kitos dienos. Kadangi paskutinėmis savaitėmis iškilo naujų klausimų, tai aš esu prašęs VLIKą nukelti pasitarimą į rugsėjo mėn. 10 dieną.

Siekdamas susitarimo tiek dėl mano pasiūlymų, tiek dėl tų, kuriuos eventualiai pateiks man VLIKas, ir stengdamasis sudaryti pagrindą vieningam darbui aš esu pasiryžęs ir toliau vadovautis gera valia ir Lietuvos interesais.

Paskutinėmis dienomis kai kuriuose laikraščiuose pasirodė nukreiptų prieš mane puolimų, esą aš turįs kaž kokių totalitarinių tendencijų, siekiąs būti "vadu" ir panašiai. Tai piktos ir naivios insinuacijos. Jos parodo, kad žmonės, kurie jas prasimano ir platina, neturi dviejų politikui būtinu elementų — proto ir sąžinės.

Rugp. 28, 1859 — Britanija uždraudė vergiją jos baltųjų žmonių teritorijose.

MINĖTINOS DIENOS

Rugp. 27, 1859 — Titusville, Pa., Edwardas L. Drake atidarė pirmą petroliaus šaltinį Amerikoje. Nuo to atsirado žibalas, paskui gasolinas ir kiti petroliaus produktai.

Rugp. 28, 1919 — Kaune likviduotas lenkų peoviakų (P. O. W.) sukilimas.

Rugp. 29, 1506 — Lietuviai nugalėjo totorius ties Cipra.

Rugp. 29, 1934 — Rygoje sudaryta santarvės ir bendradarbiavimo sutartis tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Rugp. 30, 1387—Lietuva priėmė krikščionybę.

Rugp. 30, 1920 — Lenkai užpuolė Lietuvos kariuomenę Augustavo apylinkėje.

Rugp. 31, 1920 — Lenkai paėmė Suvalkus, Seinus ir Gibus.

Rugp. 25, 1944 — Vokiečiai sumušami, ir Paryžius grąžinamas Prancūzijai.

BŪKIT SVEIKI

Dr. S. Biežis

LIGOS NEREIKIA BIJOTI

Tur būt, nesutiksime žmogaus, kuris nenorėtų ilgai gyventi, be ligos baimės. Bet kartais esti ir priešingai. Daugelis žmonių, visiškai be reikalo patenka desperacijon, įsikala kažkokią ligos baimę ir tuo griauna savo ramų gyvenimą.

Vaikai, kurie dar nespėjo pažinti rūsčios kasdienybės, jie žaidžia, valgo ir miega be mažiausio rūpesčio, nes toks dalykas, kaip rūpestis, jiems dar neegzistuoja. Todėl jie yra linksmi, o tas jų linksmumas ir yra jiems viskas.

Suaugęs žmogus, komplikuotose nūdienio gyvenimo sąlygose, aišku, jau nebegali čiulbėti, kaip gamtos grožyje laisvai skraidanti paukštelė. Betgi visiškai nepateisinama, kai žmogus deduoja, rūpinasi ir kartais net rimtai pradeda graužtis dėl ligos.

Bendrai kalbant, liga nėra kokia pageidaujama viešnia, nei kas nors jos laukia. Tačiau gyvenime esame visko patyrę. Norint ar nenorint, liga pas mus ateina, neskirdama nei amžiaus, nei lyties, nei padėties visuomenėje. Ligai visi yra vienodi, ir iš jos niekas negali išsipirkti.

Archeologai, tie mokslininkai, kurie daro tyrimus iš iškasenų, tvirtina, kad nuo neatmenamų laikų žmonės yra sirgę ligomis, nuo kurių ir šiandien nesame laisvi. Todėl ir ne mūsų kaltė, kad sergame. Pasaulis daugumą ligų paveldėjo iš nemenamų laikų. Tiesa, mūsų gyvenamoji epocha savo civilizacijos dėka yra kai kurių ligų pati pasigaminusi. Jas savo mokslo dėka ir turėsime pašalinti ir, atrodo, prie to einama.

Nors nė vienas nežinome ir iš anksto negalime numatyti, kuris, kada ir kokia liga susirgsime, vistiek yra žmonių, kurie nuolatos gyvena įsivaizduojamos ligos baime. Jie nepaliaujamai galvoja ir net dreba, kad štai kurią nors gražią dieną jie taps baisiųjų ligų auka. Ypač jų baimė paaštrėja, girdint, kad tas ar kitas netikėtai tapo ligos parblokštas. Jie pradeda galvoti, kad ir jų laukia toks pat likimas. Padėtis dar labiau parimtėja, kada jie pilnai įtiki, ir beveik nėra galimybės juos perkalbėti ir jų nusistatymą pakeisti Tai blogas, nepagrįstas ir dažnai net daug žalos nešas įsivaizdavimas. Jo reikia visomis galimybėmis kratytis.

Kur kas naudingiau ir sveikiau yra visiškai apie ligas negalvoti. Tokia padėtis stiprina pasitikėjimą savimi, daro malonesnį gyvenimą. Betgi išmintingiausia yra gyventi tvarkingai, protingai rūpintis savo sveikata, kas tikriau apsaugos nuo ligų. Šiaip jau bijoti ligos nėra nė mažiausios prasmės, ir minčių apie galimybę susirgti reikia šalintis kuo labiausiai.

SPORTAS IR LIETUVIAI

SPORTO SEZONUI ARTĖJANT

Vasaros sezonas jau baigia savo dienas. Vjeni mūsų tautiečiai pliuškinosi vandenyno bangose, kiti mirko tirštose Brooklyno dulkėse. Tik lietuviai sportininkai neturėjo atostogų. Sumanioje futbolo trenerio Brazausko priežiūroje kiekvieną ketvirtadienio popietę lavinosi vyrai artėjančiai rudens sportinei kovai.

Vieną vėsų ketvirtadienio vakarą išsirengiau ir aš savo surambėjusius kaulus pamiklinti. Dar nespėjau aikštės pasiekti išgirdau:

— "Vyrai, stipriau įkvėpti, daugiau pasilenkti, viens-du... Koją aukščiau... lenktis, lenktis... dešine ranka pasiekti kairiosios kojos kulną... viens — du..."

Nedrąsiai pažvelgiau į aikštę. O čia apie dvidešimts saulėj įdegusių vyrų tik mosikuoja rankomis, tik kilnoja kojas. — Daukša, koją aukščiau, vėl išgirdau Brazauską komanduojant. Gi Daukša, samsoniškos išvaizdos vyras, visas šlapias ir kilnoja koją beveik virš šalia stovinčio siuvėjų delegato Vytauto Ubarevičiaus galvos, o šalia stovįs žilagalvis klubo prezidentas Katinas deda visas pastangas pasiekti kairiosios kojos kulną... Apsidžiaugiau, kad ne aš vienas iš archyvinio jaunimo esu ir, stojęs šalia žinomo golamušio Galmino, siurbiau į krūtinę gaivų vakaro orą. Su kiekvienu judesiu jaučiau, kad į mano apsnūdusius raumenis liejasi ta pati energija, kuri buvo prieš keliolika metų.

Radęs trumpą pertraukėle, paklausiau Brazauską, kodėl čia nematyti tų šešiolikamečių, kurie taip mandrai ir su visokiausiais išraitymais mėto kojas per piknikus. — Gal čia tik parinkti sportininkai tegali ateiti, garsiai pagalvojau. — O ne, atsakė Brazauskas. — Kiekvienas jaunuolis yra mūsų treniruotėse mielai laukiamas. Mano tikslas ir yra suburti lietuvišką jaunimą į vieną bendrą sportinę šeimą ir vadovaujantis šūkiu "sveikame kūne sveika siela" lavinti juos ginti Lietuvos ir lietuvio varda. Yra skaudu matant lietuvišką atžalyną diena iš dienos menkėjant, virstant pistoletais apsikarsčiusiais "kaubojais," bedžiūgaujančiais gangsterių žygiais. Jeigu jaunuolių tėvai truputi daugiau dėmesio atkreiptų į fizinio — sportinio gyvenimo reikšmę, tai esu tikras, jaunimas būtų tikrai lietuviškas. Asmeniškai, savo ir sporto klubo vadovybės vardu, kviečiu visus jaunuolius prisidėti prie sportinio darbo, nes senoji sportininkų gvardija diena iš dienos mažėja ir jai papildyti reikia daug naujų jėgų, baigė žinomas futbolo trenėris Brazauskas, nes nekantrūs sportininkai norėjo tarp savęs parungtyniauti.

Saulei besileidžiant už New Yorko dangoraižių, treniruotė baigėsi ir visi skubėjo į čia pat aikštėje esančius dušus. Jaučiau, kad jokia metų našta nebeslėgia mano pečių, jaučiau, kad dingo fabriko alyvos, siuvyklos garų kvapas ir su dideliu nekantrumu ėmiau laukti sekančio ketvirtadienio, kur šėtą valandą vėl galėsiu pailsėti po savaitės darbų. **D. T.**

GAUSUS NAUJŲ KNYGŲ DERLIUS

Dideliu pasitenkinimu galima pranešti apie pasirodymą visos eilės naujų knygų. Susilaukę tiek naujų knygų jau negalėsime kartoti senos pasakos apie knygų badą. Pasiryžimas knygas leisti yra didelis. Tik būtina, kad mūsų skaitančioji visuomenė palaikytų autorių ir leidėjų pastangas atgaivinti lietuvių literatūros klestėjimą.

Tik viena Gabijos leidykla pačiu artimiausiu laiku išleidžia šias knygas: Jurgio Savickio novelių rinkinys Raudoni batukai, Lazdynų Pelėdos — Motulė paviliojo, J. Kėkšto poezijos rinkinys — Ramybė man, Nelės Mazalaitės — Mėnuo, vadinamas medaus.

Atskirai minėtinos vaikams knygutės: Jurgio Jankaus — Po raganos kirviu ir St. Zobarskio — Doleris iš Pittsburgho.

Netrukus bus atiduotas į spaudą naujas Jurgio Jankaus romanas — Paklydę paukščiai.

Čia suminėti tik vienos Gabijos leidiniai. Žinoma, kad Patrios leidėjas Lenktaitis taip pat ruošia visą eilę savo naujų leidinių. Yra leidėjų ir Chicagoje, kurie planuoja išleisti naujų knygu. Kalbama ir apie literatūros žurnalus (Gabija, ir k.)

KAIP ŽVĖRYS MEDŽIOJA

KAIP ŽVĖRYS MEDŽIOJA

Liūtai ir tigrai gyvena tik šiltuose kraštuose. Europoje jų nėra. Sovietų Sąjungoje, Švedijoje, Vokietijoje ir aukštuose Alpių kalnuose galima rasti dar vienas plėšrusis žvėris kačių giminės, vadinamoji lušis. Lūšis daug mažesnis už tigrą ir neilgesnės vieno metro. Dau giausiai tenka kentėti nuo šio žvėries naminiams gyvuliams.

Lušys piauna avis, ožkas ir briedžius. Vienoje vietoje lušys vieną naktį papiovė 30 avių. 1814 metais trys ar keturios lušys sudraskė 160 avių ir ožkų. Lušys nesuėda tiek kiek ji papiauna. Kai ji alkana, tai užpuola net veršius ir karves. Ji labai mėgsta gerti šiltą kraują. Medžioja sauvališkai. Girių tankumynuose ji įsilipa į medį ir, pasislėpusi šakose, laukia ateinant gyvulio. Einant pro medį stirnai ar kitam gyvuliui, šoka ant sprando ir perkanda kraujagysles. Lūšis šoka labai vikriai ir gali nušokti apie 2-3 metrus į tolį. Užšokusi ant briedžio, tvirtai įsikerta į jį nagais, perkanda sprandą ir įsikabinusi laukia jo nusilpstant.

Kartą štai kas atsitiko. Į vieną švedų kaimą įbėgo būrys stirnų iš artimos girios. Stirnos bėgiojo kaip galvas atšalusios, o žmonės nieko nezalėję suprasti, kas joms atsitiko. Pagaliau pamatę, kad į vieną stirną buvusi įsikibusi lūšis. Ir taip giliai buvusi suendusi į stirną nagus, kad nezalėjusi ištraukti. Taip stirna ą ir atsinešusi į kaimą. Subėte žmonės, vargais negalais ugavę stirną ir lūšį nudobę.

OKIAI MAISTO IEŠKOSI ANAŠIAI KAIP IR VILKAI

Kamčatkoje lokiai, kaip agys, iškrato visus žvejų tinklus. Radusios kur nors vandeny tinklą, ištraukia jį iš vandens ir išima visas žuvis. Bet okis moka ir pats žvejoti. Atitupia žuvingoje vietoje ir, at laukus žuviai, užmuša ją lena. Be to, lokiai gaudo ir kią gyvį: ardo skruzdėlynus ir da skruzdes. Ieško avilių ir opinėja medų. Bitės lokiui egali įgilti per ilgus ir tanius gaurus. Įgiltas į nosį lokis ima niurnėti ir purtyti galą. Lokis taip pat mėgsta ir ėsą. Yra lokių, kurie gaudo ien tik naminius gyvulius.. ie priselina prie kaimenės ir ukia, kol viena kokia kvaila arvė atsiskirs ir nuklys nuo itų.

Kartais pats grobis ateina kiui į nagus. Bet kai kada giliui lokiui pasitaiko, kad nus gerokai apdaužo. Kol jis dobia vieną karvę, jį apsinta visą kaimenę, o jaučiai et gerokai ragais jį patrina. lpnesnius lokius gyvuliai nuja, bet randasi ir tokių, ku e įpykę užmuša ne vieną, bet šimt ir daugiau gyvulių.

Kartais šis vagilis ir į ūkinko tvartą įsibrauna. Jeigu ių negali išlaužti, tai lengi prasiplėšia stogą ir lyste nda. Alpių kalnų gyventojai pasakoja, kad lokis pro iš-

Skanumynus mėgstanti stirnaitė

plėštą stogą gali net karvę išsinešti.

KAIP MEDŽIOJA KIAUNĖS, ŠEŠKAI IR ŠIRMONĖLIAI

Pasauly yra ir nedidelių žvėrių, bet kai kurie iš jų nemažiau už didžiuosius gudrūs, vikrūs ir plėšrūs. Pavyzdžiui, kiaunė. Ji yra nedidelė, apie 18 centimetrų ilgio. Sibire jų sutinkama daug, nors kasmet žmonės iš jų kailiukų siuvasi kailinius. Štai ką pasakoja sibiriečiai apie tai, kaip kiaunės ieško maisto. Kiaunė medžiojanti naktį, vikriai laipiojanti po medžius, gaudanti kiškius, peles, paukščius ir visą, ką tik gali sugauti. Kiaunė mokanti plaukti.

Prireikus šokanti į vandenį ir vejasi vandens žiurkes. Ji išdraskanti paukščių lizdus, bičių avilius, ėdanti vyšnias, kriaušes ir kitus vaisius. Kiaunė esanti labai vikri. Todėl ją nušauti nėra lengva. Žiemą kiaunės kailis labai gražus ir brangus.

Šeškai, pasak žmonių, nemažiau drąsūs už kiaunes. Afrikoje žmonės šeškus augina, pratina prie žmonių ir paskiau moko juos medžioti. Mokyti šeškai išveja iš olų lapes, nė kiek jų nebijodami. Pasakoja, kad šeškai ir žmones užpuola. Pavyzdžiui, buvęs toks atsitikimas. Gale vieno vokiečių kaimo bėgiojo vaikai. Vienas šešerių metų vaikas nešiojęs dviejų metų broliuką. Įkirėjus nešioti, pasodinęs jis vaiką ant kelio prie griovio, o patsai nubėgęs uogauti. Tuomet 3 šeškai išlindo iš griovio, ir užpuolė vaiką. Vienas puolęs iš priešakio, tiesiai kibęs į veidą, antras kibes iš šono į galva, o trečias į kaklą. Vaikas pradėjęs smarkiai rėkti. Atbėgęs brolis, norėjęs gelbėti, bet tuo kart išlindę dar keletas šeškų, kurie irgi rengėsi pulti. Atbėgę iš lauko žmonės, du šeškų užmušę, kiti pabėgę. Pasakoja dar tokį atsitikimą Rygoje. Įlindęs pro skylę grindyse kambarin šeškas, užpuolęs mieganti lopšy vaiką ir papiovęs? Papiovęs tuoj ėmė draskyti jo veidą. Tas žvėrialis toks drąsus, kad kartą puolęs net suaugusį piemenį, nors ir galą gavęs pats. Šeškai gaudo kurmius, peles, žiurkes, moka žvejoti. Paežerėmis, ar paupiais, tyko žiūrėdami, kur pamatys žuvį arti kranto. Pamatę plaukiančią žuvį, šoka į vandenį, paneria ir labai vikriai ją sugauna. Ypač šeškas mėgsta lįsti į vištydės. Sugavęs vištą, nešasi ją į olą. Paskui vėl sugrįžta. Per vieną naktį jis aplanko vištydes keletą kartų. Oloje turi tam tikrą sandėlį, kuriame laiko mais to atsargas. Tokiame sandėlyje dažnai galima rasti daug vištų, pelių, varlių ir kiaušinių.

Širmonėlis mažesnis už šešką ir beveik lygus su suaugusia žiurke, bet už šešką dar drąsesnis. Širmonėlis gyvena drevėse, šiekštose, rūsyse, o žiemą svirnuose, tvartuose, arklydėse. Nueina ir į miestus pasižiūrėti ir pamedžioti. Širmonėlis nors ir mažas, bet drąsus ir plėšrus žvėriukas. Jis gaudo įvairius gyvuliukus. Įlindęs į kurmių olą, gaudo kurmius, pelių ir žiurkių olose gaudo žiurkes ir peles. Vandeny — žuvis, medžiuose — paukščius. Jis nebijo plėšriųjų paukščių, apuokų ir kitų Pavyzdžiui, kartą skrisdamas apuokas, pamatęs širmonėlį, puolęs ir nustvėręs jį nagais. Greitai apuokas pakilęs į aukštį, norėdamas širmonėlį nusinešti į lizdą. Beskrisdamas pradėjęs vartytis, svyruoti, ploti sustodamas sparnais, pagaliau žnekterėjęs žemyn. Žmogus, kuris jį sekęs, nubėgęs pažiūrėti, kas atsitikę. Atbėgęs pamatęs, kad apuokas širmonėlio papiautas. Matyt, kad sugautas širmonėlis, perkando apuokui kraujagysles, šis apsipylęs krauju, nusilpo ir nukrito žemyn, o širmonėlis liko sveikas ir gyvas.

J. Miškis

psl.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. VACLOVAS PAPROCKAS
1357 Bushwick Ave.
Ofiso tel. GLenmore 5-3094
(važiuoti Jamaica line iki iki Chauncey St.).
VALANDOS:
12:30 — 2
6 — 8
ir susitarus
Sekmadieniais uždaryta

DR. TADAS SAVICKAS
1390 East 31st Street
(kampas Avenue N)
VALANDOS:
1 — 2 popiet
6 — 8 vakare
ir susitarus
Ofiso tel. ESplanade 7-1135
Buto tel. TAylor 7-8231

PETER GUSTAITIS, Jr., M. D.
87-20 85th Street
Woodhaven, L. I., N. Y.
VALANDOS:
2 — 3 popiet
6 — 8 vakare
Ketvirtadieniais ir šventad.
tik susitarus
Tel. VIrginia 9-6125

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

Kas nori gero poilsio, tyro kalnų oro ir šviežio, skanaus maisto, tevažiuoja atostogų tik į —
MENDERIŲ FARMĄ
Kambarius užsisakykite iš anksto.
ONA MENDERIENĖ
BOX 51, WHITE SULPHUR SPRINGS, N. Y.
Tel. Liberty 520, M 2

MĖSOS KRAUTUVĖ
J. MIRONAS, Sav. **CH. AIMONTAS, Vedėjas**
Mūsų firma be vardo, už tai mūsų prekės turi gerą vardą.
340 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-4329

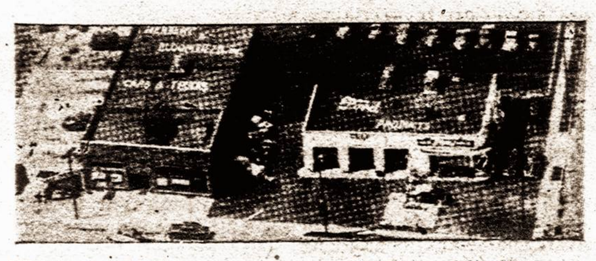

HEmpstead 2-3800
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
Herbert & Bloomfield Inc.,
110 HEMPSTEAD TURNPIKE
Franklin Square, N. Y.

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
Laikrodininkas
Taiso įvairių formų visokių rūšių laikrodžius greit ir pigiai.
245 Union Ave.,
Brooklyn 11, N. Y.

Dr. S. Černovas
Kraujo ir Odos ligos
223 SECOND AVENUE,
Room 14
Tel. GR. 7-7697

JONAS PATAŠIUS
Žiedai, laikrodžiai, jų taisymas, kosmetika ir religiniai dalykai.
307 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

Chroniškos Ligos
Nervų, odos, skilvio, inkstų, puslės, bendras nusilpnimas, nugarkaulio negalavimai, latakai
Penicilin — visi moderniu išvirkštimai
Venų išsiplėtimai gydomi be skausmo ir moksliniais metodais
X RAY
Konsultacija $3.00
Vaistai.
Dr. Burton Davis
415 Lexington Avenue,
Cor. 43rd St. New York City
Pirm., treč. ir pentad. 9:30-2 val. ir 4:00—6:30 val. Šešt. 9:30 iki 1 val. p. p.
Sekm. ir švent. 10 iki 12 v. dieną
Uždaryta antr. ir ketvirtadieniais.

JONAS ŠUTKAITIS,
Laikrodininkas.
Parduodami nauji ir taisomi bei atnaujinami seni laikrodžiai.
449 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

JOHN'S TAVERN
JOHN SAUKUS, Sav.
217 Avenue B
Bayonne, N. J.
Tel.: 3-4136

STANLEY'S CAFE
702 W. LOMBARD STREET
BALTIMORE 1, MD.
Lietuviška užeiga, salė parengimams — vestuvėms, krikštynoms, šermenims, gimtadienams
Jaukios patalpos, mandagus patarnavimas.
Čia mielai renkasi leituviai

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

BROADWAY RESTAURANT
Geras maistas, įvairūs gėrimai
Charles G. Slokus, Sav.
(Daugiau, kaip 20 m. buvęs draudimo agentas)
154 East Main Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 3-9766

LIETUVIŠKA UŽEIGA
J. GUTAUSKAS, Sav.
Įvairūs gėrimai, pirmos rūšies virtuvė
201-203 E. Chapel Street
New Haven, Conn.

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.
Tel.: 5-9229

SAVINGS ACCOUNTS
CORDIALLY INVITED
Latest Quarterly Interest-Dividend **2%** A YEAR Credited and Compounded Quarterly
On Regular Savings Accounts
Interest starts from the first of every month on sums from $25. to $10,000.
Deposits made on or before January 10, April 5, July 10, and October 5 will draw interest from the first of such months if left to the end of a quarterly dividend period.
THE *Kings County* SAVINGS BANK
135 Broadway at Bedford Ave., 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Brooklyn, N. Y.
YOUR DEPOSITS IN THIS BANK ARE FULLY INSURED UP TO $10.000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

ALBERTS BALDŲ KRAUTUVĖ
ALBERT ELICE, Sav. Įsteigta 1920 m.
Didžiausias įvairių baldų išpardavimas
Miegamųjų ir gyvenamų kambarių baldai. Valgomųjų kambarių baldai ir kiti rakandai.
DABAR NUPIGINTA NUO 20% IKI 30%
Geros rūšys. Prieinamos kainos. Pilnas patarnavimas.
246-48-50-52-54-56 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EV. 7-4387

IEŠKOMI

Aleknevičius Alfonsas ir Juozas, iš Meškučių km., Nedzingės parap.

Aleksandravičius Povilas, iš Pavandelio-Markių km.

Baranauskas Feliksas, iš Žižmų km., Vilniaus kr.

Bubnienė Kubiliūtė Barbora ir seserys Ona Valaitienė ir Pranciška Šergalienė, bei Kulius Juozas, Jurgis ir Vincas, iš Sasnavos vl., Marijampolės ap.

Černiauskas Boleslovas, iš Černiauskų km., Leipalingio parap.

Festerlingienė Šneiderytė Ieva, ir seserys Kalvaitienė, Augustė, ir Naujokaitienė Elzbieta, iš Dainų km., Jurbarko vl., Raseinių ap.

Garbenis Pranas, iš Pakliaupės km., Laižuvos vl., Mažeikių ap.

Kandzelinskaitė Anelia, iš Tarnaukos km. Marijampolės ap.

Kasmauskienė Mankevičiūtė Rozalija, Mankevičius Leonas, bei Mankevičiūtės Marijona ir Ona.

Liogė Antanas ir Povilas iš Gilvydžių km., Viešintų vl., Panevėžio ap. (buv. Andrioniškio vl., Ukmergės ap.)

Lučkauskaitė Miškinienė Vinculka, iš Sukorepkos km. Nezginės parap., ir vyras Miškinis Jonas.

Paškauskas Juozas, iš Gilvydžių km., Viešintų vl., Panevėžio ap. (buv. Andrioniškio vl., Ukmergės ap.)

Pliskevičius Ignotas, iš Sukorepkos km., Nedzingės par.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

"IŠ DŪMINĖS LUŠNELĖS"

K. B. Kraučiuno jumoristinių eilių knyga.. Dėl žingeidumo, skaityk ją: Kas išėjo iš dūminės lušnelės? Joje rasi žmogaus didelę ambiciją, nepasilikti dūmuose, bet kilti į šviesą, ir siekti to ko nebuvo galima. — Skaitydamas, prisiminsi Lietuvą, — nusišypsosi — iš Amerikos lietuvių gyvenimo šioje šalyje. Knyga $1.00. Rašykit autoriui visuomet šiuo adresu:

K. B. Kraučiunas,
Daynard Drive,
Canton, Conn.

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

Viena gražiausių užeigų Brooklyne ir apylinkėje
WARWICK INN, Inc.
Edward & Aldona Polk, Sav.
BARAS IR RESTORANAS
Įvairiausi gėrimai
LIETUVIŠKA NUOTAIKA
2836 FULTON STREET,
Brooklyn 7, N. Y.
TAylor 7-9852

Apie SLA 4 apskričio pikniką ir kitą ką

HARTFORD, CONN. —Rugpiūčio 5 d. SLA 4-tas Apskr. buvo surengęs savo metinį pikniką, kuris įvyko Linden parke, Union City, Conn.

Turiu pasakyti, kad šiemet piknike publikos buvo mažiau, negu pernai ar užpernai. Nežiūrint to, piknikas buvo įdomus ir, kaip paprastai, įvairus savo svečiais. Tvarka piknike buvo pavyzdinga, už ką kreditas, žinoma, priklauso SLA apskr. veikėjams.

Piknike, kaip visados, buvo kalbų. Kalbėjo SLA 4to Apskr. veikėjai ir svečiai. Bet štai Tėvynės Reporteris, aprašydamas pikniką, nei iš šio, nei iš to mėgina krimstelėti Vienybės redaktoriui, kuris ten taip pat dalyvavo ir buvo pakviestas kalbėti. Reporteris sako, kad Vienybės redaktorius "savo kalboje smerkė brolius naujakurius ir tuomi pasmerkė pirmesnio kalbėtojo p. Paulausko kalbą... Tik pagalvokite: Jis "smerkė" ne tik "brolius naujakurius," bet ir popiežiu Paulauską, kuris, to paties Reporterio žodžiais, "baigdamas savo kalbą patarė visiems būti vieningais Susivienijime".

Taigi, mat, ėmė ir išlindo yla iš maišo. Ponas Paulauskas pripažino, kad Susivienijimo nariai ne vieningi. Nes jeigu jie būtų vieningi, tai kamgi tada jiems patarti "būti vieningais?"

Turiu pasakyti, kad Vienybės redaktorius p. Tysliava pasakė įdomią kalbą. Jis buvo vienintelis kalbėtojas, kurio publika atidžiai klausėsi ir kuriam pakartotinai plojo. Nenuostabu, kad vėliau kalbėtoją sveikino ne tik senieji, bet ir naujakuriai. Todėl vadinti smerkimu naujakurių raginimą eitį į SLA ir kitas senas mūsų organizacijas, bendrai dirbti ir kovoti už Tėvynės išlaisvinimą, tegali tik pavydu apjakęs žmogus, arba toks, kuris, atvykęs į pikniką, taip "nusilesė," kad nepajėgė atskirti balto nuo juodo.

J. M.

KAS
PIRMIAUSIA
Daugelis žmonių, kurie kreipiasi į mūsų praktiką, visus kitus gydymo būdus išmėgino. Jūs mėginate
CHIROPRAKTIKĄ
paskiausiai ir tampate sveiki. Jūs galėjote daug skausmų išvengti, jei PIRMIAUSIA chiropraktiką būtumėte mėginę. Chiroparktika išgydžiusi "beviltiškuosius", pasiekė pavydėtinai gerų pasekmių, tačiau tie patys lengviau būtų pagydomi, jei jie ne būtų pasiekę kritingos būklės. Pirmiausia mėginkite
Chiropraktika
JOHN D. PETTEI
CHIROPRACTOR
68-04 Fresh Pond Road
Ridgewood.
HEgeman 3-4536.

Generalinis dažymo kontraktorius
STANLEY PETRASH
Pataisymo — pertaisymo darbai
SENIAUSIAS LIETUVIŲ DAŽYMO KONTRAKTORIUS
9432 111th STREET, RICHMOND HILL, N. Y.
Tel. VIrginia 9-6354

LEONA'S BAR & RESTAURANT

LEONA IR JUOZAS PETRAIČIAI, Sav.
341 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-9414

Lietuviai advokatai

STEP. BRIEDIS, Jr.
197 Havemeyer St.,
Tel.: EVergreen 7-9394
BROOKLYN 11, N. Y.

CL. A. VOKETA-VOKIETAITIS
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS, N.Y.
Tel. NEwtown 9-5972

ANT. J. WESLAN
(Vizlanskas)
16 Court St. Brooklyn, N.Y.
Tel. MAin 5-1260

WILLIAM J. DRAKE
(Dragūnas)
ADVOKATAS
85-03 WAREHAM PLACE,
Jamaica Estates 3, N. Y.
Tel. JAmaica 3-7722

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

JOSEPH VASTUNAS
Real Estate & Insurance
Paskolos namams
1008 Gates Avenue
Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-7285

MAISTAS
QUALITY MEAT MARKET
Pirmos rūšies mėsa.
Priimami užsakymai vestuvėms ir kitokioms puotoms.
Savininkai:
Cr. Shimanskas,
Ch. Mitchell
483 GRAND STREET,
Brooklyn 11, N. Y.
EV. 8-4608

DEGTINĖS KRAUTUVĖ
(Ray's Liquor Store)
Didelis įvairių rūšių degtinės ir vyno pasirinkimas.
Juozas ir Izabelė Misiūnai, Savininkai
103-55 LEFFERTS BLVD.
RISHMOND HILL, N. Y.
VIrginia 3-3544

AJARŲ ŠAKNYS

Ajarų šaknys gelbsti nuo vidurių užkietėjimo, gerai veikią skilvį, padeda pašalinti dieglius, nereikalingus pilvo gazus, paskatina neveikliuosius kūno organus ir taip pat naudinga mažakraujams. Mokslininkai sako, kad ajarų šaknys turi šių mineralų: sulfuro, fosforo ir potasijaus. Visi šie mineralai reikalingi žmogaus organizmui. Ajarus galima gerti kaip arbatą, taip pat naudinga juos kramtyti ir seiles ryti. Ajarų šaknys $2.50 svaras. Mažiau perkant, 6 uncijos už $1.00.

ALEXANDER'S CO.
414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
VIrginia 9-0842 ir
VIrginia 7-4111

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
SEŠTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
IŠ WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

Jau 10 metų, kai visi klauso
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valandų,
kurios yra transliuojamos šeštadieniais nuo 4,45 iki 5,30 valandos iš stoties WEVD (1330 klc. — 5000 W).
Direktorius Jokūbas J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WAverly 6-3325.

Tel. VIrginia 9-3112
PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės priistatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVA. WOOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
VYTAUTAS BELECKAS, savininkas
BARAS, RESTORANAS, DIDELĖ SALĖ SUSIRINKIMAMS VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PUOTOMS
VISI KVIEČIAMI ATSILANKYTI
1883 MADISON STREET, BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie Firest Ave. stoties) (RIDGEWOOD)
Tel: EV. 2-9586

MALONI VIETA SUSITIKTI PO DARBO
RESTORANAS IR BARAS
ĮVAIRUS GĖRYMAI IR UŽKANDŽIAI
Savininkas — mūsų tautietis GEORGE RACHUN
MORGAN AVE. ir HARRISON PLACE, BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: HY 7-9758

JOSEPH LACHOWICZ
BARAS IR RESTORANAS
ŠILTI VALGIAI IR ĮVAIRŪS GĖRIMAI
Kampas Bedford Ave. ir No. 4th St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EV. 4-8325

B. J. SCHEGAUS
REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS
Seniausia lietuviška nekilnojamo turto ir draudimo įstaiga Brooklyne
Visada visiems sąžiningai patarnaujama.
195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-1241.

Telefonas: *EVergreen 7-7411*
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

Paminklai
JOS. BERMEL INC.
H. H. ALTHOFF, Pres.
PAVYZDŽIAI IR ĮSTAIGA
PRIEŠAIS NAUJUS VARTUS Į ŠV. JONO KAPINES
Kampe Metropolitan ir 8-th Street (Dry Harbor Road)
MIDDLE VILLAGE, QUEENS COUNTY, N. Y.
Tel. DAvenport 6-2393 DAvenport 6-2633

The **GLEN RESTAURANT**
Puikiausi valgiai pietums ir vakarienei. Įvairios rūšies žuvis. Paruošiami užsakymai išsinešimui.
DIDELIS VYNO IR LIKIERIŲ PASIRINKMAS
Salė parengimams ir susirinkimams
98 WYCKOFF AVE., BROOKLYN. N. Y.
kampas DeKalb Ave. (Prie pat Wagner Kino Teatro).
Telefonas: EV. 2-9118

RESTORANAS IR BARAS
ĮVAIRŪS GĖRYMAI IR VALGIAI
LIETUVIS VIREJAS, LIETUVIS BARTENDERIS
31 So. 3rd St., Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV. 4-8719

COOPER RESTAURANT
BAR & GRILL
FRANK MILAS ir JOHN L. RIMSA
Savininkai
101 Cooper Street, Brooklyn, N. Y.
(Evergreen Ave. kampas)

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius — ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
Koplyčia Laidotuvėms NOTARY PUBLIC

ANTANAS J. POLAKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
151 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8479

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

Jonas Narvydas su žmona Mikalina rugpiūčio 14 d. savo bute, 70 Ten Eyck St., artimų draugų tarpe paminėjo 25 metų vedybinio gyvenimo sukatį.

Kazys Krulikas, inžinierius, iki šiol dirbęs vienoje Long Island inžinierių firmoje, persikėlė į Birmey Engineering Co. New Yorke.

Petro Pusniko žmona, su dukra Olga, žentu ir kitais šeimos nariais savo atostogas praleido Ccxakie apylinkėje, prie Hudsono.

Alf. Pundzius su žmona Salomėja ir dukra Aldona buvo atvykę automobiliu iš Toronto, Kanados, aplankyti New Yorko. Ta proga svečiai lankėsi ir Vienybės įstaigoje.

Kun. L. Voisiekauskas, lietuvių parapijos klebonas iš Harrison, N. J., mums rašo, kad prelatas Balkūnas jam yra pažadėjęs pats asmeniškai per Voice of America pranešti apie Juozo Gabrio mirtį.

Adv. S. Briedis ir kiti Brooklyno veikėjai praeitą sekmadienį dalyvavo SLA vasarnamio atidaryme, kuris įvyko Atlantic City, N. J.

B. J. Schegaus su žmona grįžo iš atostogų, kurias jiedu praleido savo vasarnamyje Adirondock kalnuose, New Yorko valstybėje.

Antanas Vytuvis, ne Vyturis, kaip buvo klaidingai pranešta, susituokė su Jadvyga Jankauskaite.

S. Urbonas, Kario redaktorius, yra išvykęs į Chicagą, kur jis pabūsiąs ilgesnį laiką.

V. K. Jonynas, dailininkas, iki šiol gyvenęs ir dirbęs Vokietijoje, prancūzų zonoje, netrukus atvyksta į Jungtines Amerikos Valstybes.

Edv. Rudnikas, buvusio Vienybės biznio vedėjo Rudniko sūnus, šiomis dienomis pašauktas armijos tarnybai.

Adv. K. Jurgėla, iki šiol vadovavęs Informacijų Centrui, paskirtas Voice of America lietuvių skyriaus vedėju, vietoj ten buvusio Juozo Laučkos.

Henrikas Dūda, Vienybės skaitytojas, iki šiol gyvenęs Brooklyne, išsikėlė gyventi į Detroit, Mich.

LIETUVIAI — GRAIKAI

Penktadienį, rugpiūčio 24 d. 8:30 val. vakare, lietuvių futbolo komanda susitinka su aukštosios grupės nugalėtojais graikais. Žinant įgimtą graikų sportinį pajėgumą ir lietuvišką atkaklumą, rungtynės turės būti tikrai įdomios ir žiūrovai (o lietuviškų žiūrovų sportininkai tikisi gana daug susilaukti) nebus apvilti. Į rungtynes važiuojama Myrtle linija iki paskutiniosios (Metropolitan) stoties arba autobusu nuo Ginkaus iki 69 gatvės — Middle Village. Priešžaismio rungtynėse lietuvių antrasis vienetas susitinka su graikų rezervine. Blogam orui esant, rungtynės atidedamos sekančiai dienai—šeštadieniui.

Ant. Bagdžiūnas

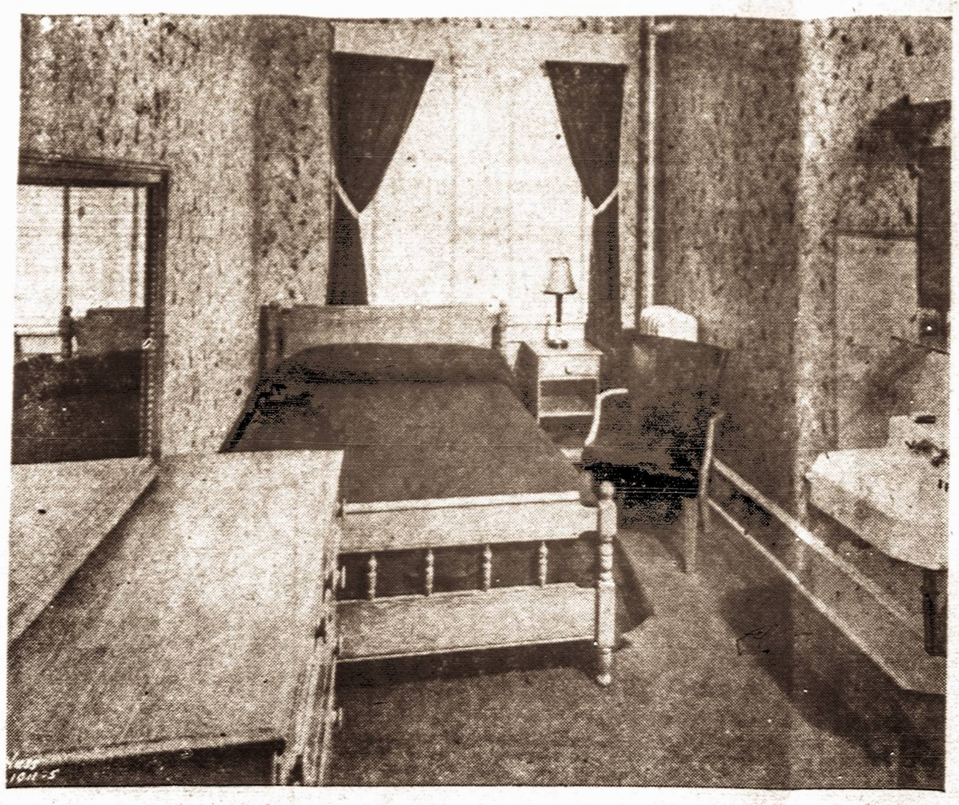

SLA vasarnamio Atlantic City kambarys.

Samburis "Šviesa" svečiuose pas Devenius

Rugpiūčio 19 dienos sekmadienis buvo didelė diena New Yorko ir apylinkės šviesiečiams. Deveniai tą dieną juos buvo pasikvietę svečiuosną į savo namus. Į malonų pakvietimą "Šviesa" jautriai reagavo — į Watertown lietuviškąją sodybą suvažiavo apie 90 sambūrio narių ir prijaučiančiųjų, didelė dauguma iš New Yorko, tačiau ir iš Naujosios Anglijos—Bostono ir Worcesterio.

Buvo gražus saulėtas sekmadienis. Stebuklingai gražioje ir skoningai sutvarkytoje sodybos apylinkėje jaunimas praleido maloniai laiką, besimaudydamas ežerėlyje, bežaisdamas ir t. t. Nežiūrint didelio svečių skaičiaus Devėniai, negailėdami triūso, visus pavaišino lietuviškais pietumis. Būta ten ir garbingų visiems gerai pažįstamų svečių: konsulas Budrys. V. Sidzikauskas, prof. Vacl. Biržiška ir k.

Po pietų, visiems susėdus medžių pavėsyje šviesietis Vilius Pitkunigis davė diskusinę paskaitą apie savo įspūdžius bekeliaujant po Europos kraštus. Prelegentas, neseniai iš tremties atvykęs į šį kraštą, prieš tai buvo aplankęs ne tik daugumą vakarų Europos valstybių sostinių, bet pamatęs ir gyvenimą už Geležinės Uždangos, pasidairęs kritiškomis akimis po šių dienų Europos vyksnius, patiekė gyvai savo įspūdžius apie tų kraštų dvasinę padėtį ir politines tendencijas. Paskaitą sekė gyvos diskusijos, kurių baigmėje p. Sidzikauskas autentiškomis žiniomis savo kalboje paskaitą papildė.

Po paskaitos sekė sportas ir pramogos. Pravestos plaukimo ir šuolių vandeny varžybos, padainuota, pašokta prie akordeono muzikos. Lietuviškų suktinių garsai sklido nuo sodybos terasos po vietos klonius ir aidai grįžo iš kalnelių, kurie kažkodėl priminė Lietuvą... O kadangi p-lė Dalia Devenytė dar norėjo šieną sudeginti, tai vakare dienos programa baigta laužu.

Pasisėmę šviesios nuotaikos ir sveikatos iš saulės, gryno oro ir vandens, visi vėl nuskubėjo į namus.

Už viską tai sambūris reiškia dėkingumą Deveniams.

J. Vi.

NAUJO LAIKRAŠČIO BOSTONE REIKALU

Suinteresuoti asmenys neseniai lankėis Brooklyne organizuojamo naujo laikraščio Bostone reikalu. Kiek teko patirti naujo laikraščio išleidimas Bostone, ypatingai katalikų veikėjų yra remiamas. Pagrinde naujo laikraščio išleidimui visi pritaria, tik lieka nugalėt technines kliutis.

VLIKAS LEIS LAIKRAŠTĮ?

Tremtis praneša, kad Vlike yra iškilęs klausimas leisti laikraštį, kuri redaguotų redakcinis kulektyvas, sudarytas iš įvairių redaktorių. Laikraštis lietuviškąją visuomenę informuotų apie vykdomus laisvinimo darbus. Dėl laikraščio leidimo tuo tarpu Vlike nuomonės nėra vieningos.

SLA vasarnamio atidarymo pokylis

Atlantic City, N. J. — SLA oficialus vasarnamio atidarymas įvyko rugpiūčio 19 d. 2 v. p. p. su gana tinkama programa, kurią atidarė dr. M. J. Vinikas ir vedė Povilas Dargis. Lietuvos ir Amerikos himnus sugiedojo p-lė Petrulytė ir p-lė Gegužytė (veikėjų pp. Gegužių duktė). Amerikos ir Lietuvos vėliavas įteikė adv. Virbalis ir SLA iždo globėjas Maceina su atatinkamomis kalbomis, o SLA prezidentas, teisėjas Laukaitis, priimdamas pasakė reikšmingas kalbas.

Buvo paprašyti kalbėti ir tinkamai pasireiškė: Stasys Gegužis, SLA 7-to apskr. pirmininkas Kūpris, Petras Pivarūnas, A. S. Trečiokas ir Tėvynės redaktorius Vasil.

Dalyvavo apie 50 SLA narių ir svečių, kurių tarpe buvo prof. Pakštas, jūrių kapt. Labanauskas, J. Tumavičienė, Ona Kaminskienė, adv. Čeledinas, Jonas Valaitis, dr. Velybis ir daugelis kitų. Gauta sveikinimų telegramomis ir laiškais. Dr. ir ponia Biežiai sveikino net iš Kanados.

Dalyviai buvo skaniai pavaišinti.

A. S. T.

ŽMONĖS, KURIE TURI REIKALŲ SU GYVAIS IR MIRUSIAIS LIETUVIAIS

Jūsų reporteriui neseniai teko susipažinti su labai malonia italų šeima, kuri iš tikrųjų, pilna ta žodžio prasme, turi reikalų ne tik su gyvais, bet ir su mirusiais lietuviais.. Pasirodo, Fasolino šeima, tėvas, motina, sūnūs ir duktė, turi didiulę paminklų dirbtuvę, kurios gaminiai jau puošia daugelio mirusių lietuvių kapus.

Reikia pasakyti, kad paminklų gamyba yra tos rūšies pramonės šritis, kuria lietuviai tur būt mažiausiai domisi. Šiuo dalyku lietuvis domisi tik tada, kai jis nori papuošti savo artimo žmogaus kapą. Visame New Yorke ir apylinkėje, rodos, nėra nė vieno lietuvio, kuris gamintų paminklus, antkapius arba mausoliejus. Šia gana meniška pramone užsiima daugiausia italų tautos žmonės.

Kadangi Fasolino paminklų dirbtuvė jau 40 metų, kai gamina paminklus ir jais puošia mūsų mirusių tautiečių kapus, tai Vienybės reporteriui parūpo aplankyti šią įstaigą.

Pasirodo, Fasolino šeimos nariai gana plačiai išvystę paminklų gamybą. Fasolino Memorials dirbtuvė yra 79-12 Metropolitan Ave., Middle Village, L. I. Bet, jeigu nori pamatyti šios firmos gamybos paminklų parodą, turi aplankyti dar dvi vietas — 66-86 80th St., Middle Village ir 66-56 80th St. — tame pačiame Middle Village — prieš pat šv. Jono kapų vartus. Šioje vietoje yra centralinis ofisas ir studija, kur tvarkoma biznio raštinė ir paruošiami paminklų projektai.

Aplankius šias tris vietas, Jūsų reporteriui pagaliau pasisekė pažinti visus Fasolino šeimos narius — tėvą Frank, motiną Elsą, sūnus Ernestą, Pasqualę, Domininką ir dukterį Anna. Visi, kaip ir dauguma kultūringų italų, labai malonūs, simpatiški žmonės. Vos keletą minučių su jais pasikalbėjus, tuojau matai, kad ši italų šeima laikosi vieno labai svarbaus principo: vienas už visus, visi už vieną. Vaikai, kaip, pavyzdžiui, Ernestas, penkeris metus išbuvęs JAV karo laivyno tarnyboje, yra savarankus, bet kartu lojalus savo tėvams, kurie ne tik įkūrė šį sekmingą biznį, bet ir pavyzdingai išaugino gana gausią šeimą.

Vos tik pradėjus kalbėti apie lietuvius, Fasolino šeimos nariai, ypač motina ir sūnus Ernestas, tuojau pasakė visą eilę lietuviškų vardų. Anot jų, lietuviai yra rimti ir teisingi žmonės. Girdi, dar nebuvo tokio lietuvio, su kuriuo jiems būtų reikėję turėti bent kokio nesusipratimo. O reikalų pasirodo jie su lietuviais turi daug ir nuolatos. Ryšium su antkapių bei paminklų statymu, Ernestas Fasolino suminėjo to kius mūsų mirusių tautiečių vardus, kaip Antanas Mikalauskas, Pijus Mičiulis-Mitchell, ir eilę kitų. Tas rodo, kad Fasolino firma visą laiką turi reikalų su lietuviais, kurie savo artimųjų atminčiai yra užsakę arba jau pastatę paminklus. O Fasolino firma paminklus stato visuose kapuose, kiek tik jų yra plačioje New Yorko apylinkėje. Ir reikia pasakyti, paminklų gaminime Fasolino šeima turi pavydėtinai gerą skonį.

Kam šis reikalas rūpi, gali užeiti į Fasolino Memorial paminklų parodas įsitikinti.

V. R.

NAMAS PARDAVIMUI

Ridgewoode prie MBT stoties, 16 šeimynų su moderniškais įrankiais, aliejaus šiluma, vienas butas tuščias ir galima gauti kitą butą, atleidus prižiūrėtoją. Nuomos į metus nuo $5,000 iki $6,000. Nuoma už butus galima pakelti. Lincoln Savings Banko morgečius 4% numokamas $500 metams.

BENEDICT J. SCHEGAUS
195 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1241

NAUJAI ATVYKĘ

Delininkaitis Česlovas, Philadelphia, Pa.
Dumskis Franciska, Yonkers, N. Y.
Gilun John, Chicago, Ill.
Kasetaitė Marijona, Elverson RD. 1, Pa.
Naudzius Viktoras, Riverdale, N. Dakota.
Radionovas Angela, Philadelphia, Pa.
Svatokaite Valentina Brooklyn, N. Y.
Vaitkutis Herbertas, New
Venskus Povilas, Julia, Krystyna, Maria, Maria, Mich.
Adomaitis Antanas, Delman, N. Y.
Anelauskas Terese, Marija, Antanas, Ona, Oakville, Conn.
Daumantas Vladas, Sodus, Mich.
Grimm Herbert, Erna, Bernad, Syosset, N. Y.
Hirsch Gustav, Olaga, Irene, Rosina, Fair Haven, Md.
Izelis Bronislawa, Zita, Brigitte, Eva, Chicago, Ill.
Kaciliauskas Juozas, Hildebert, Pencap Point, Mathews, Va.
Kalinauskas Aldona, Genovaite, Kestutis, Chicago, Ill.
Lankutis Ieva, Ruta, Launert Rima, E. St. Louis, Ill.
Mazonas Edwardas, Mariane L., Audronna-S., So. Omaha, Nebr.
Minkevicius Vytautas Bronislava, Regina, Binghamton, N. Y.
Rupkalvis Augustas, Gowrie, Iowa.
Spokavicius Antanas, Hedwig, Christina, Baltimore, Md.
Vaikutis Antanas, New York,
Vilkaitis Juozas, Brooklyn, N. Y.
Titus Gustavas, Emma, Hilda, Baltimore, Md.
Tvirbutas Anatolijus, Marija, Baltimore, Md.
Zaksovskis Stanislovas, Valentina, Henrikas, Omaha. Nebr.
Zaliauskas Zigmas, Karoline, Jonas, Elena, Cambridge, Mass.
Dubrow Philipp, New York, N. Y.
Jaudzimis Martinas, Chicacago, Ill.
Karolis Petras, Chicago, Ill.
Majauskas Leonas.
Pavlenko Anna, New Yor, N. Y.
Simulis Anna, Bayone, N. J.
Stankaitis Ona, Bronius, Aldona, Watertown, Conn.
Suselis Milda, New York, N. Y.
Trautrimas Andrius, Augustė, Martynas, Ruta, Marta, RR, Funk, Nebr.

Daugiau organizacijų New Yorko rinkliavai

Susidomėjimas Didžiojo New Yorko Lietuvių Tremtinių Pagalbos vajum laipsniškai didėja. Šiomis dienomis į vajaus talkininkus įstojo šios New Yorko lietuvių organizacijos: New Yorko Lietuvių Tremtinių Draugija, draugija "Šviesa", Teisininkų draugija New Yorke, Viešpaties Atsimainymo, Karalienės Angelų ir Šv. Jurgio parapijos. Laukiama ir kitų draugijų prisidėti atsiunčiant tuo reikalu raštus, ar įgaliojant savo organizacijos atstovus prie vajaus komiteto valdybos. Visais tais reikalais prašoma rašyti vajaus komiteto pirmininkui adv. Pranui Aleksiui, 105 Gran St., Brooklyn 11, N. Y. Vajaus komiteto nariai jau pradėjo lankyti lietuvius biznierius rinkti garsinimų vajaus koncerto leidiniui, taip pat prašo naujakurių į tą leinini idėti padėkos kvietėjams į Ameriką (sponsoriams).

Vajus prasidės š. m. spalių 1 d. ir tęsis iki spalių 7 d. Lost Battalion Hall, 93-29 Queens Blvd., Elmhurst, L. I., N. Y.

W. J. DOWNER
Pirmas lietuvis vaistininkas Amerikoje.
229 BEDFORD AVE.,
Brooklyn 11, N. Y.

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Šią vasarą atostogas praleiskite
prie banguojančio Atlanto vandenyno.
NEW PLAZA VIEŠBUTIS
Emilija Mikonienė, Savininkė
MADISON & AMHERS AVE. MARGATE CITY, N. Y.
Tel.: Atlantic City 2-5445

STONY BROOK LODGE

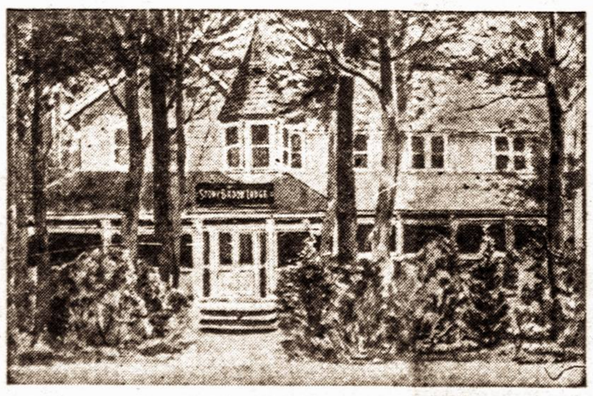

Quaker Path & Mount Grey Rd. Stony Brook, Long Island
Vedėja PR. LAPIENĖ
Kam patinka gamta — grynas oras, medžiai ir jūra, — kviečiamas atostogas praleisti Stony Brook Lodge, lietuvių vasarvietėj. Viešbučio kambariai su visais moderniškais patogumais. Sveikas ir įvairus maistas. Mėgstantiems skaityti čia pat didelė knygų biblioteka.
Kainos pernykštės: vienam asm. savaitei nuo $40.; dviem į kambarį nuo $70.: vienam asm. parai nuo $7. Vaikams pusė kainos, bet jie priimami tik su tėvais.
Birželyje ir nuo rugsėjo 10 žymi nuolaida.
Dėl rezervacijų rašykite MRS. LAPE, STONY BROOK, N. Y.
Telefonai: Stony Brook 8-R arba Stony Brook 586.
SUSISIEKIMAS: Traukiniu iš New York'o imti Pennsylvania stoty Long Island traukinį einantį į Port Jefferson (dažnai jį reikia pakeisti Jamaica stotyje, persėdant į kitą Long Island traukinį, einantį į Port Jefferson). Nuo Jamaica maždaug po valandos ir pusės kelionės išlipti Stony Brook stotelėj, nuo kur taksė už 35 c. priveža prie vasarvietės durų.
Automobiliu: iš New York'o važiuoti 25 kelio iki Smithtown, o nuo čia imti 25A ir juo važiuoti iki Stony Brook geležinkelio stotelės. Nuo čia, sekant Stony Brook Lodge iškabą, sukti po kairei ir tiesiog važiuoti iki vasarvietei. (viena mailė kelio).

BIZNIERIŲ PIKNIKAS
SEKMADIENĮ,
rugpiūčio (August) 26 d., 1951 m.
KLASČIAUS CLINTON PARKE,
MASPETH, L. I.
PRADŽIA 1 VALANDĄ PO PIETŲ
ŠOKIAMS GROS NAVINS ORKESTRAS
Kontestas ir paveikslų rodymas. Įėjimas nemokamas, betgi reikalingi bilietai, kurių galima gauti pas
PETRĄ LISAUSKĄ,
KLEEN KOL COAL COMPANY,
496 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
Telefonuoti EVergreen 7-7411

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.
Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!
E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).